

Revistă premiată cu medalia și diploma „Pamfil Șeicaru” pentru literatură 2008 și „Premiul de excelență” al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România 2011-2012

Climates

104

Anul 11

februarie 2018

Director fondator: Ion Iancu Vale

Director editor:

prof.dr. Gheorghe-Valerică Cimpoca

literare

Revistă literară și de cultură românească
Fondată: mai 2007

Climate literare

Semnează în acest număr

George Coșbuc/ Nunta Zamfirei...3
Gheorghe Valerica Cimpoca/ În căutarea adevărului...4
Laurențiu Modan/ Despre popor și țară...5
Ștefan Lucian Mureșanu/ Studiul meschinului...6
Melania Cuc/ La gura sobei...8
Octavian Lupu/ Limbajul de dincolo de cuvinte...9
Vasilica Grigoraș/ Secvențe Tanka... 10
Nicolae Nicoara Horia/ Ce sunt eu de vină...11
Olimpia Rusu/ 10 capodopere rusești...12
Gabriela Căluțiu Sonnenberg-Distanța care ne apropie...14
Raluca Bogdan/O aventură literară...15
Claudia Voiculescu/ Martin Opitz ...16
Dorel Schor/ Place Pigale...17
George Roca/ Magdalena Brătescu...18
Alexandru Stănciulescu Bârda/ Peste o sută de lucruri...19
Poezia săptămânii/ ITHACA...20
Ion Iancu Vale/ Creanga Shiraz...21
Daniel Ioniță/ Colacul de salvare...22
Al. Florin Țene/ Florentin Smarandache...23
Daniel Juverdeanu/ Asediul...25
Maria Eșanu/ Un deceniu de Booklook-uri...26
Nicolae Dina/ Elena Buica Buni...28
Mihai Merticaru/ Facerea...29
Eric Kotzbacher/ Poezii...30
Al.S.B./ Haz cu scriitori români...31
Liana Nicolae/ De vorbă cu viața mea...33
Nicolae Matcaș. Delicii epigra(at)ice...33
Luiza Volf Alexandrescu Poeme...34
Mariana Gurza/ Arta poetică Irinei Luciei Mihalca...35
Gabriel Stănescu/ Scurtă vacanță de iarnă...36
Dragoș G.Ungureanu/ George Coșbuc la 100 de ani de...37
Anton Gagi/ „Destin de spion”...38
Maria Teodora Udriu/Debut literar...39
Ion Teodor Palade/ Lumini paralele...39

INFO CLIMATE

Coperta 1

*Ion Luca Caragiale
și eroi din opera sa*

CONTURI PENTRU DEPUNERI DESCHISE LA BANCA TRANSILVANIA TÂRGOVIȘTE
RO54 BTRL 01601201U02393XX - pentru depuneri în LEI
RO 04 BTRL EURCRT00U0239301 - PENTRU DEPUNERI ÎN EURO (SWIFT: BTRLR022)

Redacții asociate - România:

Bacău, Bistrița, Brașov, Cluj-Napoca, București, dev,
Focșani, Iași, Suceava, Turnu-Severin, Hunedoara,
Mangalia, Olănești, Dragnea, Ploiești.
Alte țări: Anglia, Australia, Belgia, Canada,
Danemarca, Elveția, Franța, Germania, Gibraltar, Israel,
Italia, Macedonia, Portugalia, Republica Moldova,
Serbia, Spania, SUA, Ucraina.

Redactor șef: Ion Iancu Vale

Redactor șef-adjunct: prof.dr. *Gheorghe Valerica Cimpoca*
Colegiul redacțional: *Anton Gagi, Emil Stănescu, George Piteș,*
Grigore Grigore, Ion Teodor Palade, Romulus Gandy Georgescu,
Florea Turiac, Gabriel Mihalache

Fondatori:

Ion Iancu Vale
Mircea Cotârță
Sebastian Drăgan

Colaboratori principali: Mihai Antonescu, Nicolae Bălașa, Elena Buică, Roni Căciularu, Luca Cipolla, George Coandă, Florian Copcea, Melania Cuc, Emilia Dănescu, Mircea Drăgănescu, George Filip, Dan Giju, Dimitrie Grama, Maximca Gras, Mirel Horodi, Djamal Mahmud, Menuț Maximinian, Gavril Moisa, Octavian Mihalcea, Monica Mureșan, Ștefan Lucian Mureșanu, Florin Vărlan Neamțu, George Petrovai, Vavila Popovici, Georgeta Resteman, Puiu Răducanu, George Roca, Viorel Roman, Dorel Schor, Claudia Serea, Gabriela Căluțiu Sonnenberg, Al. Florin Țene, Baki Ymeri, Mihaela Loredana Mușetescu, Gheorghe Neagu, Mihai Merticaru, Ioana Stuparu.

Răspunderea deontologică a materialelor publicate aparține exclusiv semnatarilor

Revistă editată de Societatea Culturală și Prietenie „LANOI ACASĂ” Târgoviște ISSN 1843-035X
Revista apare în colaborare cu Societatea Scriitorilor Târgovișteni
Tehnoredactare: Mariana Briceag; Secretariat: Reta Sofronie Iancu

NUNTA ZAMFIREI

George COȘBUC

E lung pământul, ba e lat,
Dar ca Săgeată de bogat
Nici astăzi domn pe lume nu-i,
Și-avea o fată, - fata lui -
Icoană-ntr-un altar s-o pui
La închinat.

Și dac-a fost pețită des,
E lucru tare cu-nțeles,
Dar dintr-al prinților șirag,
Câți au trecut al casei prag,
De bună seamă cel mai drag
A fost ales.

El, cel mai drag! El a venit
Dintr-un afund de Răsărit,
Un prinț frumos și tinereț,
Și fata s-a-nrăgît de el.
Că doară tocmai Viorel
I-a fost merit.

Și s-a pornit apoi cuvânt!
Și patru margini de pământ
Ce strimte-au fost în largul lor,
Când a pornit s-alerge-n zbor
Acest cuvânt mai călător
Decât un vânt!

Ca ieri, cuvântul din vecini
S-a dus ca astăzi prin străini,
Lăsând pe toți, din cât afund
O mie de crăimi ascund,
Toți craii multului rotund
De veste plini.

Și-atunci din tron s-a ridicat
Un împărat după-mpărat
Și regii-n purpur s-au încins,
Și doamnele grăbit au prins
Să se gătească dinadins,
Ca niciodat'!

Iar când a fost de s-a-mpănit
Ajunul zilei de nuntit,
Din munți și văi, de peste mări,
Din larg cuprins de multe zări,
Nuntași din nouăzeci de țări
S-au răscolit.

De cum a dat în fapt de zori
Veneau cu fete și feciori
Trăsnind rădvanele de crai,
Pe netede poteci de plai:
La tot rădvanul patru cai,
Ba patru sori.

Din fundul lumii, mai din sus,
Și din Zorit, și din Apus,
Din cât loc poți gândind să bați
Venit-au roiuri de-mpărați
Cu stemă-n frunte și-mbrăcați
Cum astăzi nu-s.

Sosit era bătrânul Grui
Cu Sanda și Rusanda lui,
Și Ținteș, cel cu trainic rost,
Cu Lia lui sosit a fost,
Și Bardeș cel cu adăpost
Prin munți sâlhu.

Și alții, Doamne! Drag alint
De trupuri prinse-n mărgărit!
Ce fete dragi! Dar ce comori
Pe rochii lungi țesute-n flori!
Iar hainele de pe feciori
Sclipeau de-argint.

Voinicii cai spumau în salt;
Și-n creasta coifului înalt
Prin vulturi vântul viu vuia,
Vrun prinț mai tânăr când trecea
C-un braț în sold și pe prăsea
Cu celălalt.

Iar mai spre-amiazi, din depărtări
Văzutu-s-a crescând în zări
Rădvan cu mire, cu nănași,
Cu socri mari și cu nuntași,
Și nouăzeci de feciorași
Veneau călări.

Și ca la mândre nunți de crai
Ieșit-a-n cale-ales alai
De sfetnici mulți și mult popor
Cu muzici multe-n fruntea lor;
Și drumul tot era covor
De flori de mai.

Iar când alaiul s-a oprit
Și Paltin-crai a stărostit
A prins să sune sunet viu
De treasc și trâmbiți și de chiu -
Dar ce scriu eu? Oricum să scriu
E nempłinit!

Și-atunci de peste larg pridvor,
Din dalb iatac de foisor
Ieși Zamfira-n mers isteț,
Frumoasă ca un gând răzleț,
Cu trupul nalt, cu părul creț,
Cu pas ușor.

Și ea mergând spre Viorel,
De mână când a prins-o el,
Roșind s-a zăpăcit de drag, -
Vătavul a dat semn din steag
Și atunci porniră toți șireag
Încetinel.

Și-n vremea cât s-au cununat
S-a-ntins poporul adunat
Să joace-n drum după tilinci:
Feciori, la zece fete, cinci,
Cu zdrângăneii la opinci
Ca-n port de sat.

Trei pași la stânga linișor
Și alți trei pași la dreapta lor;
Se prind de mâini și se desprind,
S-adună cerc și iar se-ntind,
Și bat pământul tropotind
În tact ușor.

Iar la ospăț! Un râu de vin!
Mai un hotar tot a fost plin
De mese, și tot oaspeți rari,
Tot crai și tot crăieși mari,
Alătura cu ghinări
De neam străin.

A fost atâta chiu și cânt
Cum nu s-a pomenit cuvânt!
Și soarele mirat sta-n loc,
Că l-a ajuns și-acest noroc,
Să vadă el atâta joc
Pe-acest pământ!

De-ai fi văzut cum au jucat
Copilele de împărat,
Frumoase toate și întrulpi,
Cu ochi șireți ca cei de vulpi,
Cu rochii scurte până-n pulpi,
Cu păr buclat.

Și principii falnici și-ndrăzneți,
De-al căror buzdugan isteț
Perit-au zmei din iaduri scoși!
De-ai fi văzut jucând vioiși
Și feți-voinici, și feți-frumoși,
Și logofeți.

Ba Peneș-împărat, văzând
Pe Barbă-Cot, piticul, stând
Pe-un gard de-alături privitor,
L-a pus la joc! Și-ntr-un popor
Sărea piticu-ntr-un picior
De nu-și da rând!

Sunt grei bătrânii de pornit,
Dar de-i pomești, sunt grei de-oprit!
Și s-au pornit bărbosii regi
Cu sfetnicii-nvechiți în legi
Și patruzeci de zile-nregi
Au tot nuntit.

Și vesel Mugur-împărat
Ca cel dintâi s-a ridicat
Și, cu păharul plin în mâini,
Precum e felul din bătrâni
La orice chef între români,
El a-nchinat.

Și-a zis: - "Cât mac e prin livezi,
Atâția ani la miri urez!
Și-un prinț la anul! blând și mic,
Să crească mare și voinic, -
Iar noi să mai jucăm un pic
Și la botez!

În căutarea Adevărului (24). Cum va arăta viitorul Omenirii ?

Plănuiește-ți cu grijă viitorul, pentru că acolo o să-ți petreci restul vieții. (Mark Twain)

Gheorghe Valerică CIMPOCA

Gânditorul rus Nikolai Alexandrovici Berdiev (1874-1948) spune cu privire la ființa omului că: „Omul e o ființă ce se caracterizează la apartenența a două lumi, o ființă ce nu poate fi cuprinsă în întregime în lumea naturală a necesității, transcendându-se ca ființă empirică dată și manifestând o libertate care nu poate fi dedusă din această lume... Prin aceste cuvinte se întărește afirmația că viața omului nu se încheie pe acest pământ, ci dimpotrivă aici este un trecător care trăiește o nostalgie a vieții și bucuriei veșnice. Omul, în lumea naturală a necesității, cu simțurile cu care a fost înzestrat pe acest Pământ, percepe numai timpul prezent, care durează atâta timp cât conștientizează un eveniment sau o schimbare și care depinde de fiecare în parte. Acest timp prezent durează un timp infinit de mic față de ceea ce se petrece în Universul cunoscut. Prezentul este momentul în care se naște viitorul nostru și care se schimbă continuu. Trecutul ne-a dăruit comori inestimabile de amintiri și experiențe, iar prezentul ne oferă șansa de a le folosi cu înțelepciune și de a ne contura un viitor care să

asigure calea spre transcendență, spre viața veșnică. Nu știm cum a arătat trecutul îndepărtat al omenirii și nu vom ști nici cum va arăta viitorul acesteia. Un lucru știm că existăm și că trebuie să trăim prezentul și să asigurăm un viitor și generațiilor care vin după noi. Să ne bucurăm că suntem aici, pe acest Pământ binecuvântat de Dumnezeu, Creatorul tuturor lucrurilor și al ființelor din acest mare Univers pe care îl descoperim cu fiecare zi ce trece. Să ne luăm responsabilitatea curajului de a fi ființă responsabilă pe acest minunat Pământ. Principala noastră sarcină este să ne trezim și să devenim activi. Să ne asumăm rolul de co-Creatori ai viitorului și să cerem Divinității să ne deschidă calea pe care vrem să pășim. Acum noi suntem cei ce hotărâm încotro ne îndreptăm. Nu are rost să ne rugăm, să implorăm, să cerșim salvarea, viața. Nu ne mai ascultă nimeni. Trebuie să ne luăm destinul în propriile mâini și să arătăm acest lucru prin faptele noastre. Cea mai mare descoperire a tuturor timpurilor este faptul că fiecare dintre noi putem schimba viitorul pe această planetă schimbându-ne atitudinea față de tot ceea ce se întâmplă în jurul nostru. Să nu lăsăm viitorul să ne strice liniștea, după cum spunea Marcus Aurelius acum mai bine de două mii de ani. Dacă este nevoie vom înfrunta viitorul cu aceleași arme ale rațiunii cu care luptăm astăzi împotriva prezentului. De-a lungul istoriei au existat mulți profeți și vizionari care au scris despre viitorul planetei și al omenirii. Fiecare dintre ei au folosit mijloace din cele mai diverse pentru a scrie

unele lucruri care se vor desfășura într-un viitor mai apropiat sau mai îndepărtat față de epoca în care au trăit. Cele mai multe previziuni sunt scrieri în versuri sau proză și sunt ascunse printre rânduri. Nimic nu este foarte clar și de cele mai multe ori dau naștere la interpretări. Există anumite valori pe care trebuie să le iei în considerare atunci când analizezi o profeție sau o viziune. Fie că te încrezi în știință, în viitor, în profeți sau în Dumnezeu, sau pur și simplu în „lucrurile marunte”, cu siguranța aceste viziuni sunt suficient de mari să îți coloreze imaginația și să aprindă un loc în spațiul și timpul care ne înconjoară pe fiecare în parte. Viitorul pământului și al omenirii va fi determinat de o varietate de factori, inclusiv de modificarea luminozității soarelui, pierderea de energie termică din centrul pământului, perturbații ale altor corpuri din sistemul solar și de biochimia de la suprafața pământului. Teoria lui Milankovitch prezice că planeta va continua să se supună unor cicluri de glaciațiune din cauza excentricității, înclinării axiale și precesiei orbitei pământului. Oamenii joacă acum un rol-cheie în biosferă cu o populație mare care domină multe dintre ecosistemele pământului. Acest lucru a dus la o extincție pe scară largă, încă în curs de desfășurare, a altor specii, fenomen cunoscut sub numele de extincția holocenica. Acești factori pot modifica clima planetară. Dar, cea mai mare schimbare climatică este produsă de activitățile omului și de nepăsarea față de natura încomjurătoare. În viața oamenilor clima este un

element omniprezent și imposibil de evitat. Ea a fost și este o verigă esențială pe parcursul evoluției noastre și a întregii lumi. Însă omul se teme de climă, și pe bună dreptate, căci din când în când natura ne mai dă câte o lecție, aruncându-ne în ghearele unui uragan sau lăsându-ne pradă unei secete cumplite, unui potop în stare să ruineze un popor sau poate întreaga umanitate. Paradoxal, însă, omul este singura ființă care se adaptează la orice tip de climă. Deși anumite climate sunt mai puțin favorabile decât altele, omul ca specie găsește întodeauna energia necesară pentru a supraviețui. Oricum ar fi, raportul om-climă este unul strâns, iar în ciuda faptului că omul poate influența și el clima, într-o oarecare măsură, oamenii sunt supuși climei. Datorită tehnologiilor avansate omul se adaptează mai repede în noile condiții de climă. Dar, acest lucru se poate face numai pe planeta Pământ și cu mari consumuri energetice. Am

devenit sclavii tehnologiilor neverificate, chiar dacă ele se definesc ca „high-tech”, și care sunt experimentate pe noi. Tehnologia a devenit noua religie predominantă pe planetă. Lumea nu este mai inteligentă, dar sigur este mai puțin fericită. Oamenii vor calatori în alte lumi, dar vor gasi acolo doar deșerturi fără de viață și vor gândi în trufia lor că ei cunosc mai multe decât Creatorul însuși. Oamenii vor călători în jurul Lunii și a planetelor din sistemul nostru solar sau alte sisteme solare, dar nu vor găsi viață la fel de frumoasă ca cea de aici. Vor găsi alte feluri de viață, dar ei nu vor fi în stare se le înțeleagă. Tot ce ni se arată spre a fi descoperit și tot ce întreprinde Omul a fost prevăzut și imprimat informatic în trecut, cu sute de miliarde de ani, așa după cum spunea Eminescu în I-a scrisoarea „Când nu s-ascundea nimica, deși tot era ascuns.../Când pătruns de sine însuși odihnea cel nepătruns/, într-un multiunivers

necunoscut. Chiar dacă omul va călători în timp, nu va putea modifica nimic din evenimentele care se desfășoară conform planului original conceput de Creator. Până la urmă, vom primi vizitatori din alte sisteme solare sau alte galaxii. Poate aceeași oameni, poate puțin diferiți ca formă, dar în principiu la fel, aceleași ființe simțitoare. Trebuie să înțelegem că extraterestrii sunt ființe care simt lucrurile la fel ca noi, chiar dacă au o formă diferită. În acest fel, putem spune că este pentru prima dată când omenirea este pregătită pentru clipa în care viața i se va schimba din toate perspectivele. O asemenea întâlnire presupune responsabilitate și într-un fel modificarea perspectivelor asupra vieții. Nimeni nu poate preciza când se va produce această întâlnire. Probabil că atunci când omenirea va fi pregătită și această pregătire presupune o sumedenie de lucruri.

(Va urma)

DESPRE POPOR ȘI ȚARĂ

Forța unui popor vine din modul în care se investește în tinereții lui.

Puterea unui popor decurge din sănătatea membrilor lui.

Cultura unui popor provine din luciditatea și rafinamentul educației oferită tinerelor lui generații.

Seninătatea unui popor depinde doar de calitatea celor care, angajați ca funcționari ai statului, sunt mereu dispuși să apere, să ocrotească și să facă dreptate semenilor lor, când aceștia o cer.

Bunăstarea unui popor depinde doar de onestitatea aleșilor lui, care au propus și aprobat legi și instituții corecte, pentru țară, și pentru cei ce i-au ales.

Puterea economică a unei țări înseamnă suma reușitelor constante ale industriei, agriculturii, comerțului și serviciilor ce le poate oferi ea, la un anumit moment dat, membrilor nației sale.

Fericirea unui popor este dată de puterea economică ce aduce poporului o viață lipsită de grija zilei de mâine, precum și de puterea culturală, ce doar ea educă forța minții și-i oferă sufletului, adevărata lui hrană spirituală.

Renumele unei țări este sumumul reprezentat de forța, puterea, cultura, seninătatea, bunăstarea și fericirea poporului său.

LAURENȚIU MODAN

Prof.univ. Laurențiu Modan

PENTRU UN STUDIU ANTROPOLOGIC A MESCHINULUI ÎN LITERATURA POPULARĂ

Ștefan Lucian MUREȘANU

Motto: „*Lingușeala niciodată nu izvorăște din sufletele mari, e apanajul sufletelor mărunte ce izbutesc să se facă și mai mici pentru a intra mai bine în sfera vitală a persoanei în jurul căreia gravitează.*”

(Balzac, Eugénie Grandet)

Cuvinte cheie: antropologie, meschin, literatură populară, sat, vatră

(Continuare din numărul 103)

3. Prezentarea structurii caracteriale a meschinului în literatura populară europeană

Întotdeauna, de la începuturile ei, oamenii lumii s-au diferențiat caracterial prin educație, cultură, evoluție formativă socială. Oamenii s-au împărțit, după caracter, în răi și buni, iar după cultură, în profani și intelectuali. Să nu credem că în lumea oamenilor elevați nu există elemente meschine sau răuvoitori în ceea ce privește evoluția spre bine a unui semen de-al său asupra căruia instinctul de ranchiună, cu sau fără motiv, se întrezărește ca un fapt alt stării de frustrare sau a complexului de inferioritate a omului elevat. Ceea ce îl evaluează pe elevat ca înfrânat al pornirilor dușmănoase este tocmai conștiința înaltă despre ceea ce înseamnă trebuința

comunicării. Metodele comunicării pot fi distructive când profanul uzează de îndepărtarea adversarului prin uneltiri, prin stoparea acestui procedeu de exprimare cu ceea ce înseamnă izolarea celui care ar putea să-și evalueze nevinovăția în fața celor care îl incriminează. Astfel de oameni incriminatori îi numim meschini. Ei au trăit ca păianjenii în toate mediile de evoluție socială a oamenilor și au infectat cu veninul lor sufletele trupurilor care au cedat la un moment dat sub torturile torționarilor. Răutatea este o manifestare ce pornește din interiorul mistuit de complexe, de frustrări ale individului născut să păcătuiască, mistuind vieți, destine, o tortură a bucuriei lui întreținută prin manifestări neînchipuite de o minte sănătoasă. Meschinul se simte fericit și se hrănește energetic din consumul energetic al celui pe care îl domină cu voia sau fără voia celui în cauză.

În poemul popular franc, “Cântecul lui Roland”, elementul meschin apare la personajul Ganelon, tatăl vitreg al nepotului împăratului Carol I, unificatorul Europei sfârșitului primului mileniu al civilizației erei creștine. Cumnat al împăratului, Ganelon ajunge la un apogeu al atitudinii meschine în momentul în care, pentru o misiune dată de împărat întru folosul națiunii france, pe care Ganelon nu o dorise, se va alia dușmanului țării sale, își va trăda seniorul și va accepta ducerea în mâinile dușmanului a fiului soției lui cu care avea, de altfel, un fiu, și a nepotului împăratului: “Zise iar Carol: Vino,

Ganelon,/ Să iei mânușa și acest baston./ Francii-au ales precum ai auzit.”// “Nu, Sire, ci Roland, el m-a numit!/ Nici când n-am să-l iubesc, aici o spun,/ Si nici pe Olivier, amicu-i bun./ Asemeni parii care-l îndrăgesc/ În fața ta spun că-i disprețuiesc.”// Și Carol zise: “Prea te-ai îndârjit./ Mergi negreșit, așa am poruncit.”// “Mă duc, dar chezășie eu nu am/ Cum n-au avut Basilei nici Basan”. Ganelon se ferecea la gândul că maurul Marsil, dușman al împăratului Carol și al națiunii sale, îl va învinge pe contele Roland și pe prietenul acestuia Olivier, cavaleri și comandanți ai oștilor france. Discursul pe care Ganelon îl va avea în fața crudului Marsil, rege al maurilor, ce stăpânea în Spania medievală și care mai ucisese înainte alți doi soli ai marelui împărat franc, va sublinia starea impulsivă a meschinului, a individului lipsit de scrupule. Scena în care Ganelon îi dezvăluie lui Blancandrin ura pe care o poartă fiului său vitreg, Roland, în drumul spre Zaragoza, este actul împlinit al trădării meschinului, mai ales atunci când, de frica morții mărturisește regelui maur că regele Carol nu va părăsi Spania atâta vreme cât războinicul lui nepot se bucură de încredere. Momentul hotărâtor acceptării de către Ganelon a morții lui Roland și a pierderii războiului de către Carol, împăratul francilor, care îi era și cumnat, este atunci când Ganelon și Blancandrin ajung la Curtea regelui Marsil. Complotul de trădare împotriva lui Carol cel Mare și de eliminare a lui Roland, deja pus la cale, se sfârșește cu acceptarea ofertei trădării seniorului

său lui Marsil. Carol cel Mare va fi convins să se retragă, lăsându-l pe Roland la comanda ariergărzii, o vulnerabilitate negândită de Carol, care a crezut în oferta lui Marsil, regele maur, transmisă de cumnatul său, Ganelon, aceea a unui atac meschin musulman. Primind cheile Zaragozei de la trădătorul Ganelon, Carol cel Mare traversează Pirineii spre Franța, încrezător că Marsil îl va urma în pace. Sunt clipele de naivitate ale lui Carol și de încredere în Ganelon. Cumnatul meschin își trădează atât regele, cât și întreaga națiune francă. Prototip al elementului uman vanitos, Ganelon cade în propria ingraturitudine pentru că acesta este demascat și ucis de către Carol după moartea viteazului Roland și a cavalerului Olivier, prietenul eroului de la trecătoarea Roncevalles.

Personajele din literatura populară și cultă sunt prototipuri, corespondente ale imaginilor comportamentale ale oamenilor din lumea care a fost și care va urma, într-o întreagă imaginație a scriitorului care este un rezultat al ființării acestei lumi. În literatura populară occidentală dragonii, așa cum apar și în poemul anglo-saxon Beowulf, erau ființe meschine ce coborau omul lumii în grotele Iadului. Omul european nu diferă cu nimic în comportament în tot teritoriul pe care acesta îl ocupă, în tot timpul în care a căutat prin diferite mijloace să ascedă, să o ducă mai bine sau să fie un împătimit al cauzării răului semenilor lui. Lumea s-a distrus în timp, oprindu-și propria evoluție tocmai existenței unor astfel de indivizi meschini, în care s-a dezvoltat mental dorința de a face rău mai mult ca cea de a face bine. Ei sunt atât de bine reliefați în literatură, încât modalitățile de înfăptuire a răului uluiește chiar și pe cel mai renumit psiholog. Un personaj care a doborât recordul stării de fapt a meschinului este

personajul Rodin din romanul lui Eugene Sue, „Misterele Parisului”. Antropologia atitudinală dezvoltă reprezentări de caracter care s-ar putea crede că sunt unice și că în viața de toate zilele astfel de personaje sunt inexistente. Realitatea caracterială a indivizilor se poate observa la fiecare pas pe care îl facem în lume, meschinul are mișcările lui ascunse, privirea jucăușă care impresionează și o instabilitate a gesturilor, o mișcare a buzelor care dă impresia mușcării și umezirii lor permanente. Când își începe jocul sinistru al planului distrugerii partenerului dă dovadă de curtoazie, de prietenie ce duce la slugărnicie, pentru că e conștient că răutatea interioară, gândirea moșică îl poate trăda oricând. Literatura populară a scos la iveală, prin toate creațiile sale literare figura omului moșic. Trăsăturile acestora sunt oglindite în balade, dar și în doine, unde eul liric tânguiește și unde dorul, reprezintă atât durerea fizică, cât și cea a stărilor sufletești, în basme și în toate creațiile literare în care omul rău apare ca un contrapuz teluric al binelui. Răul este pământesc, iar în popor îl întâlnim în individul lumii retrograde distrugător și amenințător, meschinul cu trăsături slugarnice și lipsit de scrupule, răzbunător însă pentru scurt timp pentru că binele coboară angelic și se înalță triumfător pătrunzând în întunecimea lumii întunecate: „Spre amărăciunea iubitorilor de cunoaștere, întregul spectru de înțelegere, întrece cu ușurință măsura oricărui potențial de exprimare. La sfârșitul vieții, atât de râvnitele răspunsuri vor rămâne limitate... chiar și dincolo de ea. Alimentați de prea multe scopuri evazive, prospectăm sugestii expresive, în scurte nostalgii naive. Dovedindu-ne prea săraci spiritual să putem întreține bucuria, ne manifestăm fiecare în parte, aceeași sumbră fascinație pentru o cât mai

deosebită suferință. Pierduți pe calea dinaintea propriei noastre fericiri, se poate întrevăde cu ușurință, asemănătoarea noastră identitate aberantă. Lipsiți de cel mai minim argument de a putea găsi un echilibru de a trăi; stăm și privim fără rezerve, propria decădere. Neglijarea fericirii, reușește să particularizeze teribila noastră identitate universală într-un registru meschin.” (Iosif M. Cristian)

Referințe bibliografice:

Barnett, Anthony, Samuel, Biologie și libertate: eseu asupra implicațiilor etologiei umane, Editura Științifică, București, 1995.

Cojocaru, Nicolae, Istoria tradițiilor și obiceiurilor la români, 3 vol., Editura Etnologică, București, 2008.

Durand, Gilbert, Structurile antropologice ale imaginarului, Editura Univers Enciclopedic, București, 1998.

Mureșanu, Ștefan Lucian, Faptul ritualic, sens al gestului mimetic în studiul etnologiei aplicate (narațiunea ca discurs în prezentarea faptului ritualic), Editura Singur, Târgoviște, 2015.

Papadima, Ovidiu, Literatură populară, Editura Pentru Literatură, București, 1968.

Antologie populară românească. Lirica, Editura Minerva, București, 1953.

La Chanson de Roland – Cântarea lui Roland, (ediție bilingvă), traducere și prefață de Eugen Tănase, ediție ilustrată de Marcel Chirnoagă, București, Editura Univers, 1974 (Versiunea din limba franceză veche este preluată din La Chanson de Roland, Publiée d'après le manuscrit d'Oxford, L'Édition d'Art H. Piazza, Paris, 1931).

Basmele românilor, Editura Cartea Românească, Curtea Veche Publishing, 10 vol., București, 2010.

Psaltirea Prorocului și împăratului David, Editura Agapis, București, 2009.

LA GURA SOBEI

(Poeme)

Melania CUC

Cu o singură pâine

Acest jurământ
A fost făcut pe viață.
Eu sunt plămădită din ulcele și străchini
Arse în cuptoare demult prăbușite.
Neștiută de oameni, de păsări,
Plec după pâine, mă împiedic în cămășile
Întinse de-a lungul străzii cu teii împodobiți de omizi.
Mătasea insectelor strălucește ca nasturii de Boemia,
Lucruri mărunte cu care
Închei manșetele, gulerul și aerul
Pe care-l tot mut dintr-o mână în cealaltă.
Ce grea e pâinea asta fără semințe.
Ce împodobite-s rufe care-mi ating degetele
Cu mâneci crescute din sânge!
Gust firimitura și-n prăvălie e vară.
Brutarul aruncă pe lemnul tejghelei,
Taie în felii
Senzația mea de greață, de animalică teamă.
Gustați merindea întinsă ca trupul femeii
În grâu!
Închideți ochii!
Soarele continuă să ardă
Ca un batic înmodat peste mijlocul umbrei
Pe care o las fără lesă
Să zburde de-a dreapta-mi
De-a stânga-mi...
Pe banalul asfalt.

Jachete din catifea albastră

Zile rupte în coate.
Miliarde de gulere albe și bine apretate,
Jachete din catifea albastră și moale
Mi-au umplut toate sertarele.
Mobila din casa asta
Are intarsii din fildeș
Și în iernile prelungi și osoase
Poți să aud cum
Braconierii hăituiesc prin oraș
Pasărea fericirii.
Povestea asta ar putea rămâne nescrisă,
Înger din ipsos fără glazură,

O elevă în uniformă cu nasturi de alamă comună.
Ziua de duminică a expirat pe rafturi
Ca miile de mostre din laptele mamelor.
Fotografii în sepia își dau cu roșu pe gură.
În răstimp,
Fiii noștri
Au ațipit cu toate cărțile lumii în brațe.
Nu-mi tăiați limba prea ascuțită.
Nu-mi smulgeți unghiile date cu oja albastră.
De bunăvoie vă zic
Tot ce am văzut și am trăit
În colivia cu baldachin de mătase.

Casa noastră

Râvnesc la patru anotimpuri deodată.
Timpul stă prăvălit într-o rână
Peste bulgării arăturii de la noi din grădina.
Mama nu mai plânge, tata o ține de umăr
Și între ei doi
Crește pomul care nu știe
Pentru cine ar trebui să rodească.
Pe drumul cu brațele așezate în cruce,
Dincolo de imaginea metaforică
Este casa noastră
Cu cruce de tablă pe țigle.
Întreg universul meu
Stă comprimat
În paharul cu apă de la fereastră.
Vezi perechea de huluți
Care vine din cer?
Recunosc cicatricile de sub penajul
Împroșcat cu alicie.
Tot medalia de bună purtare
Într-o lume pe care
O socotim cu rigla, cu balanța
Cu compasul...
Aș putea să filmez păsările albe
În Rai,
Să fac un scurt-metraj premiat
De National Geographic,
Să difuzez imaginile emoționale
În serile în care
Sunt atât de singură cu mine însămi
Încât uit ce-i acela
Cuvânt.

LIMBAJUL DE DINCOLO DE CUVINTE

Octavian LUPU

Un Instrument Muzical Interior

Armonia cuvintelor generează nebanuite rezonanțe lăuntrice prin exprimarea lor. Astfel, asemenea atingerii coardelor unui instrument muzical ce produce sunete melodioase, vibrații pline de emoție se transmit de îndată ce pronunți chiar și cele mai elementare silabe. Cu o claritate de excepție, reverberațiile adăugate prin expresivitatea feței și gesturile trupului adaugă nuanțe simbolice profunde la orice fel de cuvânt rostit. La rândul lor, ele trezesc în cel care ascultă trăiri luminoase sau întunecate în funcție de intenția ta lăuntrică ce se trădează astfel fără putință de a fi ascunsă.

Aceste emoții demască adevăratul conținut al gândurilor ce se află în spatele cuvintelor și dacă ai puțin simț de observație, vei desluși cu ușurință sinceritatea sau falsitatea celor exprimate. Prin vorbire tu vei semăna bunătatea sau răutatea în lumea în care trăiești. Instrumentul muzical interior va emite tonuri de trâmbiță apocaliptică însoțite de tunere și fulgere, sau dimpotrivă, va exprima farmecul unui sunet de harpă ce inspiră blândețe și calm. Numai de tine depinde ce fel de instrument muzical alegi să-l găzduiești în camera interioară a sufletului.

Limbajul Nearticulat al Copilului

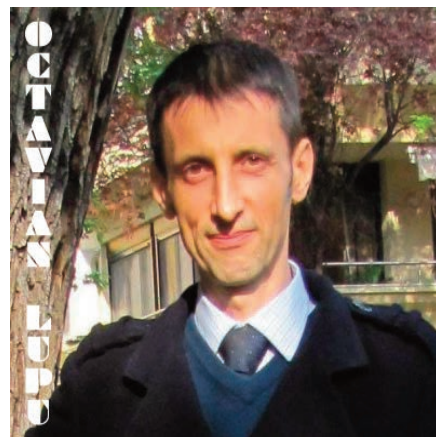
Cu siguranță că te fascinează privirea unui copil care încearcă să-și transpună gândurile în cuvinte pe înțeles. Efortul său pare lipsit de noimă, fiindcă el nu poate încă să-și articuleze cuvintele, dar emoția pe care o transmite radiază din toată ființa sa ca niște raze de soare.

De aceea, mama recepționează imediat ceea ce dorește el să comunice, în timp ce o persoană străină nu percepe mare lucru, decât dacă posedă o anumită sensibilitate de a pătrunde dincolo de suprafața aparențelor.

Similar, în fiecare om din jurul tău se află un copil care dincolo de cuvinte transmite ceea ce se află adânc săpat în straturile profunde ale sufletului. Și de aceea, este suficient să distingi razele care pornesc din inimă și transpar în jur prin limbajul nearticulat al tonului pentru a distinge ceea ce de fapt cineva dorește să comunice. Un zâmbet oprit înainte de capăt, asemenea unei linii ce se întrerupe brusc, dezvăluie imediat tristețea ce se află în spatele ei. Un simplu clipit din ochi poate să indice nesinceritatea celor spuse. Iar o schimbare bruscă a trăsăturilor feței grăiește instantaneu despre greutatea de a menține un timp îndelungat o anumită mască.

Limbajul Păpușii Daruma

La fel de bine, te poți gândi că te afli în Japonia și vezi pentru prima dată o păpușă Daruma. Specificul ei constă în faptul că oricum ar cădea, ea se ridică înapoi în poziția verticală. Practic, este imposibil să o faci să stea în poziție orizontală fiindcă ea revine de fiecare dată încălcând aparent legea gravitației. Povestea vine din vremuri străvechi și ilustrează relatarea mitică a vieții fondatorului budismului Zen cunoscut sub numele de Bodhidharma. Acest sfânt al religiei budiste a dovedit o perseverență ieșită din comun, păpușa în cauză ilustrând caracterul său de neclintit, mai precis acea capacitate de a reveni de fiecare dată pe Calea cea

Dreaptă indiferent de împrejurări.

Nu întâmplător, ochii lipsiți de sprâncene ai păpușii te privesc cu o hotărâre de nezdruccinat, dorind să îți transmită îndemnul de a nu abandona niciodată să mergi înainte pe calea vieții. Această stranie păpușă fără picioare te cheamă de fiecare dată să rămâi vertical, chiar dacă aparent orice sprijin a dispărut. Și nu întâmplător, ea a fost asociată cu îndeplinirea dorințelor exprimate la început de an ca o garanție a împlinirii lor. De fapt, șovăiala, lipsa de perseverență și lipsa de voință sunt cei mai mari dușmani pe drumul împlinirii destinului tău. De aceea, păpușa Daruma îți va spune de fiecare dată să nu te lași bătut niciodată.

Puterea Unui Simplu Proverb

Și dacă vei rămâne pentru mai mult timp în „Țara Soarelui Răsare”, în mod sigur cineva îți va spune despre proverbul „De șapte ori cazi și de opt ori te ridici”. Acest gând profund semnifică dinamica progresului oricărui luptător pe drumul către perfecțiune. Astfel, pentru un inițiat, căderea de șapte ori echivalează cu o prăbușire extremă sau cu o situație aparent fără ieșire. Nu întâmplător, samurarii

erau antrenați în condiții extreme pentru a face față situațiilor de excepție care puteau să apară în acele vremuri tulburi ale istoriei medievale japoneze.

Pe de altă parte, simbolistica budistă a cifrei opt se asociază ferm cu învățătura „Nobilei Căi”, care face referință la opt fundamente cheie ce trebuie perfecționate continuu. Chiar dacă nu erai un războinic, totuși o luptă spirituală stătea înaintea ta solicitând pe deplin: percepția, intenția, trăirea, vorbirea, acțiunea, perseverența, sensibilitatea și conștiința. O listă cam lungă, nu-i așa? Dar există o logică profundă în enumerarea lor fiindcă la început se află percepția, sau vederea lucrurilor. Ulterior, ea generează intențiile și dorințele ascunse ale inimii, de care nu ai imediat cunoștință.

Mai departe, asemenea pâraului care devine râu în curgerea sa, intențiile declanșează trăiri de care în parte începi să devii conștient, ce se vor concretiza în scurt timp prin cuvinte și acțiuni. Dar lucrurile nu se opresc aici, însă devin mult mai condiționate și mai pline de rafinament. Pe măsură ce avansează aceste trăiri primordiale, ele încep să cheme marea putere a voinței manifestate prin perseverență.

Concomitent se adaugă candoarea sensibilității, fără de care voința rămâne ca un schelet de oțel lipsit de ornamente. Iar pe toți acești piloni se așează grandios într-o descoperire supremă conștiința a ceea ce ești cu adevărat, adică identitatea ta autentică ce îți

dezvăluie locul tău în univers.

Și astfel, orice cădere, chiar și de șapte ori, nu reprezintă o pierdere a războiului vieții cât timp mai există posibilitatea celei de-a opta ridicări în planul profund al conștiinței.

Zidire sau Distrugere prin Cuvânt

De aceea, cuvintele tale rezonază profund în jurul tău și sunt pline de viață. Ele pot da naștere, dar tot ele pot ucide prin violența limbajului sau prin subînțelesuri otrăvite, ce se disimulează în spatele oricărui gen de retorică distructivă. Astfel, lumea devine mai rea sau mai bună în funcție de utilizarea diferitelor registre de exprimare. Prin demagogie ziua se întuneacă chiar dacă soarele se află pe bolta cerească. Prin înjurături și vulgaritate atmosfera se umple de o pâclă densă, chiar dacă peisajul din jur reflectă curcubeul paradisului.

Dar frumusețea și stilul vorbirii conferă mereu bucurie în mijlocul încercărilor dramatice. De câte ori de-a lungul istoriei nu au existat oameni plini de noblete și curaj care au îmbărbătat societatea din jurul lor în timp ce ea părea că se prăbușește? Asemenea unui combatant care știe să-și susțină moral camarazii, cuvintele tale pot genera chiar acum o forță cu un impact emoțional capabil să-i ridice pe cei trântiți la pământ de nedreptatea luptei vieții. De ce nu ar merita să încerci și tu o astfel de cale?

Vasilica GRIGORAȘ

SECVENȚE TANKA

DORMIND ÎN NESOMN

Marea de smarald
îmi rănește pupilele
grele de nesomn –
gândul lamentărilor
în valurile tulburi

★

Pe nisipul cald
conturul meduzelor
dormind în nesomn –
în oglinda dimineții
doar trofeul liniștii

★

Sub ceru-nstelat
umbrele catargului
șterse de valuri –
pun geană peste geană
încând nesomnul

SLEEPING IN WAKING

The emerald sea
is hurting my eyeballs
leaden of waking –
the lamentation's thought
in the troubled waves

★

On the warm sand
the shape of jellyfish
sleeping in waking –
in the morning's mirror
only the silence trophy

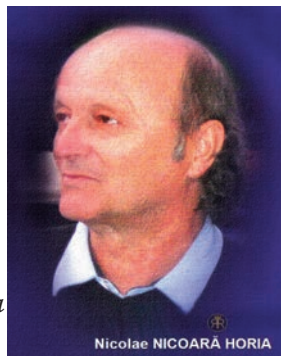
★

Under the starlight sky
the shadows of the flagpole
wept by the waves –
I take a nap
drowning the waking

CU CE SUNT DE VINĂ

Nicolae NICOARĂ HORIA

CU CE SUNT EU DE VINĂ

Doamne, cu ce sunt de vină că Sunt,
Cu ce sunt de vină, eu, toleratul,
Cine-a locuit în Dorul meu pe pământ
Mai dinainte de când mi-a fost datul?!

De m-a născut mai la sud Maica mea,
Unde-a fost Nordul, cine îmi spune?
Are loc fiecare în Ziuă să stea
Până când soarele Vieții apune!

Cu ce sunt de vină, spre unde să plec?
Gâlcevile noastre sunt tot mai păgâne,
Mai lasă-mi o vreme Aici să-mi petrec,
În lacrima sfântă a Limbii Române!

AM VĂZUT LUMINĂ

Am văzut Lumină și-am venit Acasă,
Csa mea bătrână, răzimată-n zare,
Sufletul ei zânăr nu e de vânzare,
Am văzut Lumină și colaci pe masă...

Și în jurul mesei scaundle mute
Așteptând să vină iar colindătorii,
Unde e pruncuțul care să-i asculte
Până se revarsă peste lume zorii?

Sfinții din icoane, cei rămași de-atunci,
De atâta vreme au ieșit din ramă-
Am văzut Lumină și-am venit pe brânci
Până lângă tine, colindată mamă...

DEPENDENȚA DE AER

Toate tristețile și bucuriile
vin
din Aer.
Depinde
cum ai învățat să respiri
din Copilărie...
Aerul-
Ce minunat cuvânt!

Duhul, cel purtător pe deasupra
apelor,
când pământul era netocmit
și gol...
Și Viața aceasta
vine
din Aer!
El întreține arderea
ei...

CERUL DIN BATISTĂ

Cuvânt fără tăcere nu există,
Nici întuneric fără de lumină,
Îmi poartă mama Cerul în batistă,
Cu el toate durerile-și alină...

Când m-a născut mi-a pus la căpătâi
O Carte-ntreagă cu-nțelesuri multe,
Îți mulțumesc măicuță și rămâi
Acolo lângă leagănul din Munte

Și-n fiecare An, în zi de post,
Când pe pământ se face dimineață,
Să mă re-chemi Copilul care-am fost
Și să-mi botezi plecările cu Viață...

Cuvânt fără tăcere nu există,
Nici întuneric fără de lumină,
Îmi poartă Mama versul în batistă,
Cu el toate durerile 'și-alină...

ASEMĂNARE

Câtă asemănare între ea-
Poezia,
și femeia
din dimineața
aceasta,
așteptând la semafor,
cu pruncul
tresăltând în pântecul ei!...

10 CAPODOPERE RUSEȘTI CARE MI-AU SCHIMBAT VIAȚA

Olimpia RUSU

Continuare din numărul 103

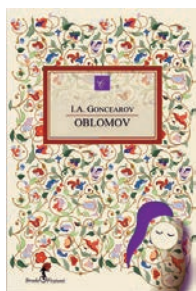
6. **Ultimele salve** (Iuri Bondarev)

În această sferă, se regăsește și scriitorul sovietic Iuri Bondarev. Poate că este exclus de cele mai multe ori din bibliotecile noastre, tocmai pentru apartenența sa, însă spiritul de observație fin, dar și descrierile lui te vor purta adesea spre copilărie și spre viața la sat, dar și pe tărâmurii mai puțin frumoase.

Are o putere incredibilă în a observa și analiza momentele de colaps ale omului, așa cum vei putea observa în cartea cu numărul 6 pe care o recomand: *Ultimele salve*.

Este numit un magician al literaturii europene, personajele lui fiind complexe. Până și gândurile profunde și frica așa-zisilor eroi de război sunt plasate în rânduri cu o forță precisă. În aceste pagini, autorul împletește elementele care caracterizează războiul, și anume: mizeria, frigul, atacul, foamea, cu trăirile omului în mijlocul acestuia. Nu există teamă mai mare decât în momentul în care ești înconjurat de moarte, iar Iuri Bondarev are grijă să te transpună în mijlocul unui câmp de luptă, cu tot ceea ce înseamnă el.

Pasajele sunt fulgerătoare, destinele personajelor pe care ajungi să le îndrăgești sunt, de asemenea, tragice. La final, te întrebi dacă tot ce s-a povestit a avut un sâmbure de adevăr, iar, dacă l-a avut, realizezi că destinul poate fi crunt cu anumiți oameni.

7. **Oblomov** (Ivan Gontcharov)

Oblomov este personajul pe care îl recunosc și pe care îl detest din tot sufletul. Oblomov, curiosul erou creat de scriitorul Gontcharov. Un personaj care nu este capabil să facă ceva pentru el, nu e în stare să își rezolve problemele și are nevoie întotdeauna ca cineva să ia hotărâri pentru el. Când se află în situații limită, în care timpul nu îi oferă posibilitatea de a mai sta liniștit, el, dimpotrivă, cade într-o visare soră cu somnul cel mai greoi, din care poate ieși, pentru câteva clipe, doar când cineva îl presează.

Nu este conștient că trăiește într-o lenă care îl desparte tot mai mult de societate și de visele pe care și le dorea cândva. Se mândrește atunci când reușește să citească lucruri înțelepte, când totul ar trebui să fie la ordinea zilei, dar nu, pentru el, chiar și citirea unei singure foi reprezintă o adevărată provocare pentru creierul acela obosit.

Este dominat de „paralizia supremă a creierului” (cum o mai numesc eu) și zace într-o visare de neînchipuit. Un Oblomov se află în fiecare dintre noi, dar în unii parcă se zvâcolește mai abitir ca niciodată. Voi vă considerați câteodată oblomovi ai secolului XXI? Aceasta a fost întrebarea pe care mi-am pus-o atunci când am închis cartea.

Oamenii ăștia din lume, din societate, sunt morți, adormiți mai rău ca mine! După ce se conduc în viață? Ce folos că ei nu stau culcați, ci se agită zi de zi și umblă de colo până colo ca muștele?

Ratați ai societății mai întâlnim și în romanul *Cine-i de vină?*, al lui A.I. Herzen.

Personajul principal își reevaluează viața la vârsta de peste 30 de ani și constată că nu reușește să se integreze în niciun loc. Romanul îmbină amintirile plăcute cu momentele grele din viață

Pe atunci, gândea Beltov, privind-și portretul – nu aveam decât 14 ani. Acum am dat peste 30. Ce mă așteaptă oare în viitor? Înaintea mea e numai negură, o cale searbădă, monotonă. E prea târziu ca să încep o viață nouă și mi-e cu neputință să continui viața de până acum. Câte planuri am făurit, câți oameni am întâlnit... Și totul s-a terminat prin trândăvie și singurătate..

8. **Război și pace** (Lev Tolstoy)

Din corespondența lui Gustav Flaubert cu Ivan Turgheniev:

Iubite Ivan Sergheevici, îți mulțumesc că m-ai făcut să citesc romanul lui Tolstoy. E de prim ordin! Ce pictor și ce psiholog!

Toată lumea a auzit de cartea aceasta, puțini însă au avut răbdarea să o citească. Este stufoasă, într-adevăr, cuprinde multe personaje și scene de război, dar dacă nu era așa, probabil nu ar mai fi fost considerată o capodoperă în trecut sau în prezentul modern.

Multele pagini ne vor purta în lumea aristocrației, a politiciii și a războiului, și nu în cele din urmă, în gândurile ascunse ale personajelor.

Romanul urmărește povestea a trei familii aristocrate rusești: Bolkonski, Bezuhov și Rostov.

Prințul Andrei Bolkonski mi-a atras atenția în mod deosebit. Este curajos și săvârșește multe fapte eroice în urma cărora va ieși învins. Se izolează, însă întâlnirea cu Natasa îl va readuce în simțiri.

Dacă intenționați să citiți cartea, rog să nu continuați următoarele propoziții.

Deznodământul acestui personaj hotărât, bărbat adevărat al trecutului, este trist, sfâșietor.

Adormi. Visă că era culcat în aceeași cameră în care se afla în realitate, dar că nu era rănit, ci sănătos. O mulțime de oameni de tot felul, indiferenți, lipsiți de importanță îi trec prințului Andrei prin față. Prințul Andrei își dă seama că toate acestea sunt nimicuri și că el are alte griji mai însemnate, dar stă mai departe de vorbă cu ei, uimindu-i prin cuvinte de duh, vorbe goale însă.

Treptat, pe nesimțite, toate aceste persoane încep să dispară și toată grija lui se rezumă la problema închiderii ușii. Se ridică, se îndreaptă spre ușă să tragă zăvorul și s-o încuie. Pornește spre ușă, se grăbește, dar picioarele nu i se urnesc, iar el știe că nu va izbuti să încuie ușa. O chinuitoare frică îl cuprinde. Și frica aceasta este frica de moarte: dincolo de ușă stă ceva.

Ceva neomenesc – moartea – se împinge în ușă, și ușa trebuie ținută. El se agață de ușă și-și încordează ultimele puteri, dar de închis ușa nu se mai poate închide acum și nici măcar ține pe loc, căci forțele lui sunt slăbite.

Încă o dată acel ceva împinge ușa din afară. O ultimă supraomenească și zadarnică efortare, iar amândouă canaturile ușii se deschid fără zgomot. Acel ceva intră și acel ceva e moartea. Și prințul Andrei moare...

Dar, în aceeași clipă când în vis murea, prințul Andrei își aduse aminte că doarme, în aceeași clipă în care murea se lupta cu sine și se trezi. Da, moartea a fost. Eu am murit și m-am deșteptat. Da, moartea e deșteptarea.

9. Jurnal (Lev Tolstoi)

Este o carte plină de învățăminte. O colecție personală plină de frământări religioase și sufletești. O redare perfectă a trecutului și a prezentului.

Conține sfaturi pentru tinerii scriitori, dar și dezvăluiri din perioadele „boboc” ale vieții.

Nu amâna pe motivul că ești cu gândul aiurea sau de dragul unei distracții ceea ce ți-ai propus să faci, dimpotrivă, apucă-te de treabă imediat, chiar dacă formal. Ideile vor veni!

Acum trei ani mi-am petrecut iarna la Moscova și am

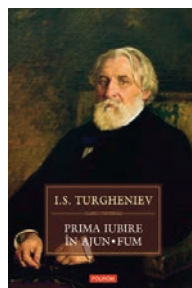
petrecut-o cât se poate de dezordonat, fără slujbă, fără ocupație, fără un țel; am trăit astfel nu pentru că, după cum scriu mulți, la Moscova toți trăiesc așa, ci pur și simplu pentru că modul ăsta de viață mi-a fost pe plac.

E trist să știu că mintea mea este necultivată, lipsită de precizie și slabă (deși maleabilă), că simțămintele mele n-au statornicie și forță, că voința mea e atât de instabilă, încât cea mai neînsemnată împrejurare dărâmă toate bunele mele intenții, să știu și să simt totodată că germeii tuturor acestor calități există ori au existat în mine și că le-a lipsit doar dezvoltarea...

M-a impresionat tare mult chiar și enunțarea defectelor principale ale sale. Ani de-a rândul au stat scrise pe o foaie și lipite pe dulapul locuinței în care trăiam acum ceva timp. Le foloseam drept precepte (ca să nu mai fiu așa!) și îmi aruncam ochii pe ele în fiecare zi.

Principalele mele defecte:

1. netemeinicia (înțeleg prin aceasta: nehotărâre, nestatornicie, inconsecvență)
2. o fire dificilă, dezagreabilă, nervozitate, un amor propriu inutil, orgoliu
3. obiceiul de a trândăvi

10. Prima iubire (Ivan Turgheniev)

Turgheniev își înzestrează personajele cu o intensitate feroce și trăiri sufletești adânci. Eroii romanelor sunt adesea sensibili și delicați, oameni, care în societatea modernă de atunci, erau practic invizibili. Suferința din dragoste era colosală, întotdeauna pentru persoane total nepotrivite cu caracterul lor sensibil.

Nu numai eu mă îndrăgostisem de ea, toți bărbații care veneau în casă erau nebuni după dânsa și ea îi ținea legați, la picioarele ei. Îi plăcea să trezească în ei când speranțe, când temeri, să-i joace după dorințele ei, dar lor nici nu le trecea prin gând să se împotrivescă, ci i se supuneau de bunăvoie.

Ceea ce ador la ruși este faptul că se pune accent pe natura umană, mai puțin pe acțiunea prezentă. Pentru majoritatea scriitorilor ruși, o oarecare întâlnire în parc poate fi un labirint imens al gândurilor interioare. Momentele glorioase de război pe care alți scriitori le descriu fără jenă în multe pagini „plictisitoare”, aici devin interesante, tocmai prin înglobarea acestor elemente surpriză ale firii umane, cu care trăiește constant fiecare om.

Le cărăm adesea ca pe un bagaj și suntem recunoscători scriitorilor care nu se tem să le aștearnă pe foi. Desigur, în literatura universală clasică sau contemporană, mai sunt autori care adoptă acest stil, însă în literatura rusească, aproape toți reușesc să te încante cu câte o scenă a „vieții interioare”, pline de dialoguri interesante.

DISTANȚA CARE NE APROPIE

Gabriela CĂLUȚIU-SONNENBERG

Privit prin prisma efectului Bernoulli, paradoxul distanțelor este că dacă suflă aer între două foi de hârtie, ele se apropie una de alta. Deci nu se îndepărtează, cum s-ar crede la prima vedere. Distanța, așadar, poate fi și un factor de apropiere, atunci când e privită în dinamică.

Unii susțin că distanța ar acționa asupra sentimentelor precum vântul asupra focului: flacăra abia pâlpâindă o stinge, dar vâlvătaia o ntețește mai mult. Sau că, privite dintr-un punct îndepărtat, lucrurile își pierd claritatea și devin neglijabile. Există o puzderie de cugetări, mai mult sau mai puțin profunde, care descriu efectul distanței asupra percepției noastre. Lăsând la o parte platitudinea unora dintre aceste „înțelepciuni”, nu pot să nu remarc cât de contradictorii pot fi efectele înstrăinării asupra noastră, în special în contexte istorice atât de frământate cum sunt vremurile de masivă migrație pe care le trăim acum. Ca exemplu, cei i drept cam extrem, iau fanaticii religioși, care se radicalizează în occident nu în ciuda faptului că sunt înconjurați de alte concepții, ci tocmai din cauza lor. Provocați de nostalgie și de îndepărtarea față de acel „acasă” pe care-l idealizează, încep să exagereze calitățile patriei lăsate-n urmă. Sună cumva cunoscut? Cel puțin aceluia dintre noi, care, atunci când vizitează România, constată că nu e aceeași cu cea de care ținem strâns în memoria noastră mai mult afectivă decât faptică, fenomenul acesta le-ar putea fi familiar.

Împăciuitoare sună vorba potrivit căreia vidul pe care-l lași în urma ta te substituie complet. Și că, dacă îți calci pe inimă, dând drumul cuiva drag, atunci când acela se va întoarce la tine din proprie inițiativă, îl vei putea considera ca aparținându-ți cu adevărat.

Unii dintre noi îndrăznesc să se întoarcă în România, încercând să pună pe picioare o afacere, o viață nouă, un viitor. Puțini reușesc să se reîmpământeze și să devină cetățeni convinși, așa cum enunță cugetarea de mai sus. Eu una, din păcate, nu-i cunosc decât pe cei cu care continui să mă întâlnesc pe afară, cei care i-au întors din nou spatele patriei, mai aprigi criticatori acum, precum fumătorii care se lasă de fumat pentru a doua oară și devin acerbii militanți împotriva. Din ce spun ei, reiese că, dacă vrei să te faci auzit și să te realizezi după descălecarea în România, cel mai bine este să fii... italian, german, englez, olandez, turc sau orice altceva decât român care-a plecat cândva în afară. De ce? Pentru că, spre deosebire de românii care excelează prin spirit autocritic, străinii tind să considere defectele noastre ca fiind inofensive și amuzante și le tratează aproape dragostos, drept colorit local. Într-un cavaleresc gest de plecaciune galantă, ei adoptă nonșalant tocmai ceea ce pe noi ne ține-n loc, neștiind că astfel se fac părtași la ceva care mai târziu nu le va mai da drumul. Concesia lor se transformă pe nesimțite în temenea get beget, sfârșind în dependență totală față de sistem. Dacă n-ar face-o, probabil că același „sistem” i-ar elimina mai devreme sau mai târziu,

recunoscând în ei corpul străin, la propriu și la figurat, pe care mecanismul de curățire imunitară are datoria să-l anihileze.

Și la nivel macro apasă același „fier de călcat”. Băncile, companiile de afaceri sau organizațiile nonprofit străine, care sosesc cu un set deja coagulat de valori și de metode-standard, performante, se leapădă treptat de ele și, într-un proces de adaptare inversă, prost înțeleasă, preiau de la societatea românească exact acele metode fanariot-retrograde pe care românii le critică de zor, dar le cultivă cu sfințenie: nepotism, corupție, dare de mită, trafic de influență, pile...

Printre puținii repatriați mulțumiți pe care-i cunosc, accepțiunea de „realizat” se definește prin agonisirea banilor de-o casă, pe post de refugiu la bătrânețe. Se vede treaba că acesta este țelul declarat al multora. Dar chiar și atunci când se atinge, contribuția lui la progresul țării este practic nulă. Ideea din spatele acestei repatrieri este că românul care se-ntoarce în țară o face din motive contrarii stimulentele cu care instituțiile de stat încearcă să-l atragă și să-l cointerezeze. El vrea să

fie autonom și lăsat în pace, nu să se implice în dezbateri (deși probabil nici lui nu-i sunt indiferente destinele țării). De ce asta? Probabil că pentru că a fost dezamăgit anterior plecării și s-a obișnuit să sufle-n iaurt. Sunt mulți repatriați recidiviști cărora li s-a înneecat elanul în deluviul respingerii din partea conaționalilor și instituțiilor, mânate fie de ignoranță, fie de rea-voință. Nu chiar toți, e-adevărat...

Unii nou-veniți pleacă dublu dezamăgiți, hotărâți să nu mai repete în veci riscanta aventură păguboasă. Păguboasă zic, pentru că, dintre toți cei pe care i-am

cunoscut în această situație, unul n-a reușit să-și recupereze nimic din ce-a investit, majoritatea având chiar de plătit scump pentru a se elibera din încrengăturile în care se înnodaseră involutar. Mă rog, vor zice unii, așa le trebuie! Să se răscumpere, dacă vor să-și merite dreptul la libertate! Ce facem atunci? Continuăm să plutim, vânturați de curenții libertății, care ne poartă de colo colo, ca pe niște frunze supuse legilor mecanicii fluidelor? Dacă din toată afacerea asta nu semănăm decât vânt, poate merită măcar să consemnăm frământările noastre pe aceleași foi, care se apropie și se îndepărtează,

după cum le atrage sau respinge curentul. Celuloză gânditoare...

Rămân la analogia cu legitățile naturii și cu principiile fizicii și zic:

Cine știe, poate-n arhivele milenului trei se va renunța la conceptul de distanțe și se va vorbi cu condescendentă mirare despre amuzantele „probleme” ale omului ante-informațional, aflat deja cu un picior în interconectarea perfectă, pe vremea când bietul individ încă se mai credea particulă concretă, cu un loc stabil și fix în lume, nu și undă, ce rezonază și vibrează de zor, în continuă mișcare.

O AVENTURĂ LITERARĂ

Raluca BOGDAN

ACTUL 1

Scriitorul Liviu Antonesei, profesor la Universitatea din Iași a primit o solicitare interesantă. La Universitatea din Cracovia (Polonia) există o facultate de limba română, care se află în relații de colaborare strânse cu instituția universitară ieșeană. Studenții polonezi au la dispoziție texte în limba română, dar cele mai bune rezultate le obțin când e vorba de povestiri umoristice. Volumul de umor cerut în mod special de universitatea poloneză este... „Chemați doctorul” de scriitorul israelian Dorel Schor!

ACTUL 2

Solicitarea a ajuns la Natania, al doctorul în umor, Dorel Schor. Textul respectiv trebuia să fie în format

P.D.F. pentru a putea fi multiplicat în Polonia. Odată ajuns la Iași el urma să fie trimis cât mai repede la Cracovia spre folosința studenților amatori de umor israelian pe... românește.

ACTUL 3

Mesajul a plecat imediat la Sydney, în Australia, către poetul și scriitorul George Roca, nașul și redactorul de carte al „Doctorului în umor”, la Mediagroup Rexlibris. Cu bunăvoință și grijă prietenească, textul cărții, inclusiv caricaturile și coperta au fost expediate via e-mail la Natania. De subliniat faptul că în Europa și în Israel era seara, iar în Australia ceasul arăta zorii celei de a doua zi. Fusele orare sfârșeau de atata activitate!

De aici încolo este deja simplu!

EPILOG

De la Sydney, cartea a ajuns la Iași, de la Iași la Cracovia și înapoi au venit mulțumirile poloneze. Totul nu a durat nici măcar o zi. Așa cum remarcă scriitorul Liviu Antonesei! În urmă cu doar câteva decenii, o asemenea "aventură" s-ar fi consumat în luni de zile, iar cu un secol și mai mult înainte ar fi luat chiar ani.

Studenți polonezi!
Citiți „Chemați doctorul”!

Martin Opitz și „Zlatna, Cumpăna dorului”

Claudia VOICULESCU

Luna aceasta, pe 23 decembrie, se împlinesc 420 de ani de la nașterea celui care a fost Martin Opitz.

Viitorul „poet imperial” cu coroană de lauri la Viena în 1625, înnobilit de Ferdinand al II-lea al Sfântului Imperiu Roman cu numele de von Boberfeld, Martin Opitz (în lb. latină, Martini Opitii), vede lumina zilei în Silezia de Jos la 23 dec. 1597, în familia luterană a maistrului măcelar Sebastian Opitz și a soției sale, Martha Rothmann. Moare de ciumă, la numai 41 ani, în 20 aug. 1639, la Danzig (Gdańsk), Polonia, unde îndeplinea funcția de secretar și istoriograf al regelui Vladislav al IV-lea. Trupul îi este incinerat. De asemenea, tot ce este găsit în casa lui: lucruri, manuscrise, cărți, pierzându-i-se astfel în neant studiile de o inestimabilă valoare. Scriitor și diplomat, lingvist, poet și traducător, cu studii strălucite de istorie și jurisprudență la Frankfurt pe Oder, apoi la Heidelberg, a fost unul din teoreticienii poeziei baroce germane, considerat părintele literaturii de limbă germană. Drumurile lui sunt multe: Germania, Olanda, Austria, România, Paris, Polonia.

Eruditul Martin Opitz este chemat în 1621 de către principele maghiar Gabriel Bethlen pentru a fi, printre alți profesori străini, profesor de filosofie și literatură la „academia de obște” (colegiul superior reformat) din Alba Iulia organizată de acesta la 1600 cu scopul de a fi în pas cu metodele pedagogice ale timpului. Se întreține și o bogată corespondență cu profesori de la Heidelberg și din Kosice (Slovacia de azi). Mai mult ca sigur, pentru alegerea și chemarea lui Opitz a atârnat în balanță și faptul că nepotul lui Gabriel Brthlen, Ștefan Bethlen, fusese cu el coleg de studii la Heidelberg.

Anul pe care-l consacră Transilvaniei e unul rodnic. Va scrie, peregrinând prin Zlatna și îndrăgostindu-se de ea, poemul *Zlatna* „cea mai frumoasă icoană medievală a sufletului românesc” (apud Adolf Armbruster, 7 dec. 1941-8 martie 2001). Este dedicată prietenului său Enrich Lisabon din Zlatna, inginer de mine, pe care-l cunoscuse în Olanda. Poemul vede lumina tiparului la Strasbourg (1624), Frankfurt (1644) și Amsterdam (1646). Tot acum

începe lucrarea *Dacia antique*.

Despre poem scrie Mihail Kogălniceanu la 1841 în *Introducere* la Arhiva Românească (publicată în Magazinul istoric pentru Dacia, tomul I, anul 1945, București): „Au trecut de două sutimi de ani de când Martin Opitz, în versurile sale, vechi în formă, dar nouă în idei, cânta numele românilor”. Și dă exemplu versurile (în germană) cu care acesta își încheie poemul.

O traducere a poemului o încearcă poetul George Coșbuc la 1888 și aceasta apare în revista „Tribuna” de la Sibiu.

Cel care a „răsădit” în românește poemul lui Opitz este poetul și traducătorul Mihai Gavril (pseudonimul lui Gavril Mihai Bir, născut la 8 nov. 1922, Gherla – decedat în ?2010, București). Prima traducere a sa: „Zlatna. Cumpăna dorului”. Poem răsădit în românește de Mihai Gavril. Cuvânt înainte de Vasile Netea. Postfață de Al. Tănase. București, Albatros, 1981, 127 p. Apoi, cu felurite adaosuri și retușuri, poemul a mai cunoscut încă 4 sau 5 ediții tot în traducerea lui Mihai Gavril:

- Zlatna sau despre Cumpăna dorului, București, Ed. Uranus, 1993, 200 p.- Zlatna sau Cumpăna Dorului, Ed. Eminescu, București, 1997- Zlatna sau despre Cumpăna Dorului, Ed. Eminescu, 1999- Luceafărul din Apuseni. Cumpăna dorului. -

Zlatna după Martini Opitii (1597-1639), Ed. Țara noastră, 2003, 200 p.

Poetul Mihai Gavril dorea să dea o traducere cât mai frumoasă, cât

mai perfectă a acestui poem în care Opitz vorbește despre românii din Zlatna și despre vechimea limbii noastre de sorginte latină. L-am cunoscut și am de la domnia-sa poemul în cele 5 sau 6 ediții. Îmi povestea că pentru a putea lucra mai în liniște la șlefuirea acestui nestemat se retrăgea într-una din chiliile Mănăstirii Cernica.

Am să redau mai jos câteva versuri (din ediția din 1999, cea apărută la Ed. Eminescu) care ilustrează dragostea și admirația integrală a lui Martin Opitz pentru Zlatna și pentru limba românilor:

„O, Lisabon, iubite, pe unde-am fost umblat / Ținut ca Zlatna voastră să văd nu mi-a fost dat! / Petrec acolo zile și darnice și blânde / Cu oamenii de care nu mă mai pot desprinde. / Mai buni nu sânt în

stare să cred că s-ar afla / În lume pretutindeni pe unde-aș mai umbla. / Chiar numele-i de Zlatna și-n limba sorbă spus / Numește lucruri scumpe și sună drept răspuns / Îndemânării voastre de aurari vestiți / Precum și-n alte arte de nimeni biruiți! / ... / Și totuși limba voastră prin grai a străbătut, / E dulce cum e mierea și-mi place s-o ascult! / Prin ce miracol însă și cum a biruit, / Aevea limba voastră, pe drept rămâi uimit! / Din sacrul grai al gintei Italiei n-au păstrat, / Nici Spania, nici Galii din cât le-a fost lăsat; / De un târziu aseamăn roman au la tulpină / Valaha-și are nimbul mirabil în Latină. / ... / Eu plec de-aici spre Nordul învăluit în ceață, / Iar tu rămâi cu bine, o, Dacie măreață! / Ție, Lisabon, dragă, vechi prieten credincios, / Din câte-ți las, vreau toate să-ți fie

de folos / Chiar dacă multe lucruri le-am scris mai răscolit, / Dar sincer, cu iubire, amicul meu iubit.”

Martin Opitz este menționat în Encyclopedia Britannica, 1911.

Și închei cu un citat din Edgar Allan Poe care se potrivește cu moștenirea lăsată de Opitz care a străbătut veacurile până la noi: „Scriitor nu este cel care scrie, ci cel care este citit”.

Place Pigalle

Dorel SCHOR

- Vai, ce neplăcut mi-a fost în Place Pigalle, îmi spune domnul Oiterman, tocmai revenit dintr-o deplasare la Paris. Am trecut într-o duminică pe la Moulin Rouge și tocmai voiam să-i arăt soției celebrul Montmartre, când ne-am trezit, fără să ne dăm seama, în inima cartierului fierbinte.

Domnule, nu vreau să exagerez, dar nu poți să faci doi pași acolo fără să te agațe o cocotă, nu poți înainta zece metri fără ca vreun coccinel să nu te atragă într-un gang. La fiecare colț te șochează reclama unui cinematograful unde rulează toată ziua și noaptea filme porno, sau se deschide perdeaua unui sex shop, sau se întredeschide ușa unui stabiliment dubios, te frapează vitrina unui teatru cu piese impertinente, sau un local de striptease cu femei în pielea goală, sau un bar dubios cu figuri de pe alte planete... Detracați și dezaxați, narcomani și apași, de te ia frica, nu alta, de câți așa ziși artiști, șarlatani, prostituate, hoți de buzunare și falși intelectuali pe metru pătrat găsești acolo...

Crezi poate că toți ăștia veniseră în Place Pigalle numai pentru că era duminică?! Da' de unde... Am trecut pe acolo și luni, și marți, și miercuri, aproape în fiecare zi în care nevastă-mea făcea shopping prin marile magazine și eram liber. Am trecut la orele cele mai diferite și, te rog să mă crezi că aceleași personaje și aceeași atmosferă de perdiție domnește în acest loc care, între noi fie vorba, e și periculos, pentru că e plin de teroriști arabi și fundamentalisti, adică homosexuali și lesbiene. Un domn bine, un familist care se respectă, un om cu principii curate, așa ca noi, nu are ce căuta acolo! Mi-a fost foarte, foarte neplăcut de fiecare dată...

MAGDALENA BRĂTESCU: „RENDEZ-VOUS CU TEATRUL ISRAELIAN” - O PRIMĂ ANTOLOGIE - DOCUMENT ÎN LIMBA ROMÂNĂ

George ROCA

În febra pregătirilor pentru predarea la editura „Familia” a celei de a opta sa carte, romanul de ficțiune „Preafericita doamnă Reizl Witz”, scriitoarea și jurnalista româno-israeliană Magdalena Brătescu, cunoscută atât în Israel cât și în România, își lansează zilele acestea la Tel Aviv Antologia teatrului și Operei israeliene

„Rendez-vous cu teatrul israelian” este o lucrare-document originală, complexă și bine redactată, alcătuită cu migală și pasiune de autoarea sa. Cele trei sute de pagini cuprind sute de cronici, ilustrate cu fotografii din spectacole, grupate în zece capitole corespunzând numărului instituțiilor teatrale unde domnia-sa a vizionat toate premierele prezentate în perioada 2013-2017. Cronicile sale dramatice sunt publicate la rubrica „Din fotoliul spectatorului” pe care cronicara de teatru o deține de patru ani în săptămânalul de mare succes „Gazeta Românească” și unde scrie în continuare.

Cititorul, un posibil profesionist al artei dramatice, sau un simplu amator de spectacole, va socoti această

antologie o invitație îmbietoare pentru toți iubitorii de teatru și operă, vorbitori de limbă română din țară ori de peste hotare, de a cunoaște îndeaproape efervescenta vieții teatrale mereu în evoluție a Israelului contemporan.

În Tel Aviv, Teatrul Național Habima, Municipalul Hacameri, Beit Lessin, Gesher, Idishpil și Opera, la Ierusalim în Teatrul Han, la Municipalul din Haifa, sau din Beer Sheva se prezintă anual între 8 și 18 premiere. Repertoriul este armonios alcătuit din piese clasice străine sau israeliene, unele în excelente reactualizări modernizate, drame și comedii cunoscute și premiate în lume, dramaturgie originală contemporană israeliană, numeroase adaptări pentru scenă după romane și filme de succes, precum și musical-uri grandioase. Iar pe scena Operei din Tel Aviv, montările ilustrează globalizarea, fie prin distribuții combinate, fie prin turnee din străinătate la care participă soliști israelieni.

Acest „rendez-vous” înlesnește apropierea împătimiților de teatru cu regizori de mare calibru, unii foarte tineri dar deja consacrați precum Gilad Kimhi și Shir Goldberg, alături de cei cu experiență ca Omri Nitzan, Ilan Ronen, Hanan Snir, Irad Rubinstein, Yevgheni Arie, ori cu specialiști în musical-uri ca Moshe Kepten și Tzedi Tzarfati, sau cu marii maeștrii ai comediei, Alon Ofir și Udi Ben-Moshe.

Recent ieșiți din excelențele școli de teatru din marile orașe din Israel, de la Londra sau New York, ori vedete consacrate de toate vârstele, unii chiar mult peste optzeci de ani, actori

scânteind de talent dau viață unor personaje de neuitat. Cu naturalețe și inteligență scenică, umor sau duioșie, gestică și mimică bine gândite și o excelentă muncă de echipă. Printre aceștia se numără și câțiva interpreți de prestigiu, originari din România, precum Lya König denumită „marea doamnă a teatrului israelian”, Yakov Bodo, Sandra Sade, Rami Baruch, Tatiana Kanelis-Olier, Gita Munte, sau Trixy Abramovici care strălucesc în fiecare apariție pe scenă.

Din lista vedetelor care realizează întotdeauna roluri de referință, indiferent în ce partitură evoluează, se pot cita Ghila Almagor, Miriam Zohar, Sasson Gabay, Itay Tiran, Yakov Cohen, Efrat Ben-Tzur, Miki Leon, Nathan Datner, Osnat Fishman, Maya Dagan. Scena israeliană are zeci de stele ce crează adevărate bijuterii actricești perfect cizelate.

Magdalena Brătescu reliefează faptul că la reușita unui spectacol contribuie nu numai buna alegere repertorială, viziunea regizorală inovatoare, echipa bine selectată de interpreți, ci și scenografi de talent ca Eran Atzmon, Orna Smorgonski, Polina Adamov, sau Lily Ben Nahshon, traducători geniali ca Eli Bijaoui și Dori Parnes, precum și lighting și video designeri.

Într-un interviu publicat în media, autoarea dezvăluie cititorilor faptul că ea consacră fiecare cronică atât cititorilor abonați la teatru cu scopul de a-i îndruma, de a le dezvălui detalii despre dramaturgi și piese, cât și celor care ajung rareori într-o sală de

→ Continuare în pag. 19

Peste o sută de lucruri despre cărți și scriitori

Propus de Alexandru Stefanescu Bârda

(Continuare din numărul 103)

81. Scriitorul și omul politic român Ion Ghica a fost guvernator al insulei Samos (unde a trăit Pitagora).

82. Se estimează că 14 cuvinte noi sunt înglobate în limba engleză zilnic.

83. "Și vremea e ca să uci", romanul de debut al lui John Grisham, a fost refuzat de 28 de ori înainte de-a fi publicat.

84. Somerset Maugham era bisexual practicant.

85. Toți banii obținuți de James M. Barrie pe urma cărții "Peter Pan" au fost donați unui spital.

86. Vârsta medie a laureaților Premiului Nobel pentru Literatură este de 64 de ani.

87. Vocabularul unei persoane normale este format din 5 - 6.000 de cuvinte.

88. Voltaire leșina ori de câte ori mirosea trandafiri.

89. Walt Whitman, Edgar Allen Poe, Henry David Thoreau, Rudyard Kipling, Mark Twain și Beatrix Potter și-au publicat singuri cărțile.

90. William Faulkner a muncit câțiva ani ca poștaș, până când s-a descoperit că el arunca scrisorile nelivate în coșul cu gunoi.

91. William Shakespeare a inventat peste 1.700 de cuvinte.

92. William Shakespeare s-a căsătorit la 18 ani cu Anne Hathaway, care avea 26 de ani și era însărcinată în trei luni.

93. Cea mai bine vândută carte din sec. al XV-lea este un roman erotic numit "Povestea a doi iubiți", scris de Papa Pius al II-lea.

94. Poetul englez Byron (1788-1824) era într-atât de îndrăgostit de civilizația elenă încât s-a dus în Grecia să lupte împotriva turcilor în războiul grec pentru independență. Acolo s-a procopsit cu o răceală care i-a fost fatală. Grecii îl consideră un erou național.

95. Monumente ridicate în cinstea poetului ucrainian Taras Shevchenko se găsesc în peste 1.200 de locuri din lume. Majoritatea, bineînțeles, se află în Ucraina.

96. Există o serie de scriitori care obișnuiau să scrie stând în picioare. Printre aceștia se numără: Ernest Hemingway, Thomas Wolfe, Lewis Carroll, Vladimir Nabokov și Philip Roth.

97. Edgar Allan Poe a intrat la Universitatea din Virginia la vârsta de 17 ani. În primul an, însă, și-a pierdut toată bursa la pariuri și a fost dat afară.

98. Până să ajungă unul dintre cei mai bogați scriitori ai vremii, Jack London a trăit în sărăcie, schimbând mai multe slujbe: fermier, vânzător de ziare, marinăr, pirat, căutător de aur ș.a.m.d. Din pricina vagabondajului a ajuns de mai multe ori la închisoare.

99. Fyodor Dostoevsky era un cartofor împătimit și adeseori scria pentru a-și putea plăti datoriile.

100. Gorky înseamnă în rusă "amar".

101. Cel mai mare creier din lume (al unei persoane normale) i-a aparținut scriitorului rus Ivan Turgheniev. Creierul acestuia cântărea aproape două kilograme.

102. Tolstoi avea mai bine de 2 metri înălțime și iubea să joace cărți. Pe bani. Odată, după un joc care-a durat trei zile și două nopți, a reușit să-și piardă casa.

103. Lermontov, celebru pentru poemul său "Demonul" a murit la doar 27 de ani în urma unui duel.

104. La 8 ani după ce-a câștigat National Book Award, scriitorul Jerzy Kosinski și-a retrimis cartea sub un alt nume și titlul mai multor edituri, pentru a testa editorii. Nu mică i-a fost surpriza când a fost refuzat de toți (27 în total), inclusiv de editura care-l publicase în prealabil.

105. Ernest Hemingway suferea de peirafobie – teama patologică de-a vorbi în public.

106. Byron suferea de "nebulie afectivă". În timpul șederii în Veneția se zvonește că ar fi avut în jur de 250 de amante, într-un an.

107. Charles Dickens avea ca hobby € - hipnoza. Nu de puține ori a încercat s-o adoarmă astfel pe soția sa.

108. Oscar Wilde și-a petrecut doi ani în închisoare pentru sodomie.

109. Lewis Carroll suferea de vreo 20 de boli diferite. Există printre exegeți suspiciunea că el ar fi fost de fapt Jack Spintecătorul.

→ Continuare din pag. 18

spectacol. Pe aceștia din urmă îi pune la curent cu noutățile caleidoscopului cultural dramatic de pe scenele tuturor teatrelor, făcându-i să vadă cu ochii minții o montare de parcă ar fi fost prezenți în sală.

Cronicile Magdalenei Brătescu (am publicat mai multe, în revistele cu care colaborez!) emană căldură omenească și o dragoste molipsitoare pentru teatru și operă. Sunt scrise într-o limbă elevată, cu obiectivitate și bun gust. Fiind și romancieră, sinopsitul pieselor sau libretul operelor este narat într-o manieră care menține interesul și

stărnește curiozitatea cititorului, fără a-i dezvălui în întregime deznodământul spectacolului.

Alături de o documentare minuțioasă, autoarea aduce în fiecare articol eternul uman, transmite emoție artistică și entuziasmul ei față de montările eveniment și deschiderea sa pentru adaptările moderne, făcând mereu legătura dintre textul jucat și realitățile vieții contemporane, degajând învățăminte acțiunii sau ale conexiunilor interumane.

Antologia „Rendez-vous cu teatrul israelian” are toate datele pentru a fi parcursă cu interes de oamenii de teatru și litere, dar și de cititorii-foști

sau viitori spectatori. Toți vor găsi în ea un univers cultural, psihologia vieții, analize și sinteze dramatice, aprecieri valorice și o lume de creatori minunați care merită să fie cunoscuți.

COLAJ LIRIC

Poezia Săptămânii ITHACA

GABRIELA CĂLUȚIU SONNENBERG

Germain Droogenbroodt

"Sărutul" Auguste Rodin 1840-1917

SAU AU FOST NOUĂ

Poate-am avut doar șapte nopți
nu știu
eu nu le-am numărat
cum oare-aș fi putut.
Poate n-au fost mai mult de șase
sau poate totuși nouă.

Nu știu
dar au contat
cât o iubire de durată.
Poate că
din patru sau din cinci nopți

de-acest fel

dar numai dacă sunt exact ca ele
ar fi posibil
să trăim
cât dintr-o dragoste îndelungată
viața toată.

Idea Vilariño, Uruguay (1920-2009) din
„Idea Vilariño, Poesía Completa”, Cal y
Canto s.r.l., Montevideo, Uruguay
Traducere: Germain Droogenbroodt și
Gabriela Căluțiu Sonnenberg

ADUMBRIT

De-a lungul zidului mănăstirii
se prelunge timid după colț
umbra ta
din piatră în piatră
vrând parcă să cuprindă
părerea umbrei mele
ce s-a căznit
în trecere
să lase urme.

Acquarelă Germain Droogenbroodt

ASCULTÂND

Aud
întotdeauna mai mult
decât spui
de parcă
ai vorbi cu mii de limbi
și totuși
ai tăinui
atâtea.

Christel Ungar, România (n. 1966)
Traducere: Beatrice Ungar din: „Rot
roșu”, Editura Honterus, Sibiu

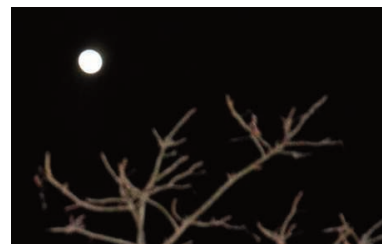
ZĂPADA

Ai venit în tăcere
cum vine zăpada
când inima în zori
în alb se-nfășoară
cu glasul pierit.

În nea înfășat, eu
viorea prea firavă
albul suflu al gliei
îl simt cum se deschide
pițigoiului tril

Tresar precum mărul
sub a ta dezmiardare.

Ce plăpând răsare luna-n amurg.

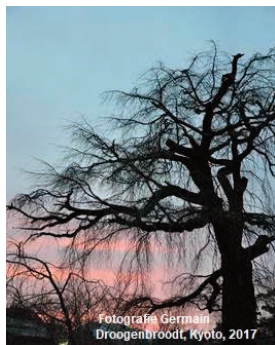

RENATO FIORITO, Italia,
Traducere: Germain Droogenbroodt și
Gabriela Căluțiu-Sonnenberg

Pentru cei care nu știu încă, realizatorii hebdomadareului liric, Ithaca, sunt doi mari promotori ai poeziei universale moderne: **Germain Droogenbroodt** editor (editura „Point”) este și un recunoscut poet belgian, autor a numeroase volume de poezie. Traducător poliglot a realizat traduceri din literatura clasică și modernă, din multe limbi ale Pământului, adaptând chiar poezie coreeană și chineză....

Gabriela Căluțiu Sonnenberg, este o sibiancă trăitoare acum, pe meleaguri andaluze. Creatoare a mai multor cărți de beletristică, prozatoare, poetă, eseistă și traducătoare, dar și jurnalistă de puternic impact, se remarcă în continuare ca un factor de excepție în mirololanta lume a scrisului contemporan...

I.I.V.

COPACUL SE ÎNALȚĂ ÎN VÂNT

pentru Germain Droogenbroodt

*Nu n-ar fi vânt, nimic n-ar fi copacul,
nu-s sigur nici măcar de-ar exista
de nu i-ar insufla vântul un tremur.*

*Copacul întrupând fără-ncetare
Imagine, vers, poză, filă scrisă,
nu numai trunchii, sau rădăcini,
sau legănare,
cu propria lui sevă se hrănește
din lemnul care poate cădea pradă focului,
și din vântul*

*ce-l poate frânge ades prin vișorini
în noapte.*

*Copacul se preschimbă-n vânt,
sau în privirea celui ce-l contemplă.
El numai prin mișcare se înalță
prin acel vânt sau gând
care ne-adie doar întrupat în poezie.*

JOSE EDUARDO DEGRAZIA, Brazilia
Traducere Germain Droogenbroodt –
Gabriela Căluțiu Sonnenberg
Din „A Nitidez das Coisas - La Nitidez de las cosas”.

*

ÎNTREBARE

*Pământule, ești oare mai mult
decât simplă scânteiere din lumina
dintâi,*

*copil orfan și schilodit
rătăcitor prin Infinit?*

*Vițel cu trupul aurit
ce-a-mprumutat aripi de înger
în vreme ce stăpânul lui, de zor*

*se investește-n straie de profet
tot propăvăduind minciuni drept
adevăr*

*De-abia se mai aude lin, departe
știutul fâlfâit de-aripe
al inimii ce bate.*

GERMAIN DROOGENBROODT
Traducere Germain Droogenbroodt –
Gabriela Căluțiu Sonnenberg
Din: „Contraluz”, Point Editions

CREANGA SHIRAZ

La ceas reavăn de zori de ziuă Glasul, cu timbrul său grav și sonor, mi-a străpătruns iarăși somnul, rostind: „Definiție definitivă, a crengii shiraz”. M-am trezit și am așternut aceste cuvinte pe hârtie. Din ilogica propoziție, m-a frapat inițial ultimul cuvânt, căruia i-am receptat perfect grafia.

Am dat căutare și am aflat, că Shiraz, este un oraș iranian străvechi și legendar, aflat la poalele muntelui Zagros, supranumit, printre altele, și Orașul Poeților și în care doi mari poeți persani, Hafez și Saadi, au mausolee și sunt considerați, și acum, drept zeițăți.

A rămas apoi, să decriptez această misterioasă și ciudată alcătuire de cuvinte: „Definiție definitivă, a crengii shiraz” care, m-a dus, nu știu de ce, cu gândul și la un poem pe care l-am creat cu ani în urmă intitulat „Orașul din vis”, publicat într-una din cărțile mele, și pe care îl redau acum mai jos:

„Se făcea că îi privea de pe celălalt munte,/ structura grandioasă, dominatoare/ plantată în grebănuș granitic/ al masivului montan./

Ca un giuvaer uriaș, Orașul strălucea/ în soarele amiezii și îl ademenea/ plin de mistere promisiuni și lumină./

Între ei se afla, însă crevasa care se căsca largă,/ adâncă și imposibil de trecut.../

Sorbea în pupila avidă cupolele argintii/ și scânteietoare și turnurile avântate spre boltă/ balcoanele și ogivele aurii./

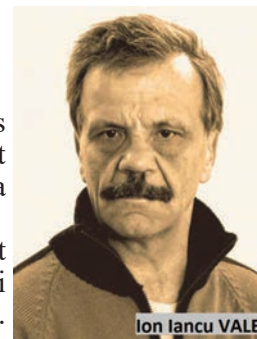
Distingea furnicarul acela în mișcare/ și plin de viață în care ființe misterioase trăiau,/ iubeau șiureau fericite./

O, și cât n-ar fi dat să ajungă și el acolo/ dar nu putea nu avea cum,/ implacabila crevasă îl oprea./

Contempla solitar, trist și neputincios ființa fabuloasă a mirificului Oraș,/ interzis deocamdată pentru el./

Aștepta însă neresemnat,/ căci știa că până la urmă, va afla calea și va reuși/ să ajungă pe acel teritoriu atât de râvnit.”

Ce aș mai putea spune? Chiar nu știu... Vis din vis, din vis...

Ion Iancu Vale

COLACUL DE SALVARE

Daniel IONIȚĂ

AM SALVAT OMENIREA

*Am salvat omenirea.
Aseară, era cam nouă jumate.
Se ducea repede dracului,
atârând împuțită și plină de puroi
pe muchia distrugerii ei iminente.
Am salvat-o.
Am scos umanitatea din căcat
în ultima fracțiune de secundă.
Deși, ca să fiu sincer,
nu a fost o salvare autentică
(nu sunt Dumnezeu Mântuitor).
Am tras-o doar, afară din pacostele
și poginonagele prezente și presante.
O ușurare temporară,
o mică amânare, dacă vreți.
Nimeni n-a observant nimic.
Nevastă-mea, întotdeauna cu spirit practic,
mă suduie
De ce tot faci asta?
De ce-ți tot pierzi timpul?
E a treia sau a patra oară când te chinui.
Nu înveți niciodată nimic.
Ești atât de naiv. Lasă-i dracului în pace.
Eu zic da, da!
Ea zice da, da...*

REGRETE

*Toate regretele lumii se apleacă peste mine
mă apasă, mă înăbușe, mă împing spre abis.
Cad și mă agăț de o ultimă părere de rău,
una la îndemână, despre copii, despre părinți, despre bunici,
despre vise neterminate sau neîncepute.
Vreau să vin să-ți explic omeneste că am regretat
tot ce se putea regreta –
dar mă tot împiedic de lumânari, colive
și de parastasele morților, ai mei ai tăi, ai mă-tii.
Nu mai mi-a mai rămas la dispoziție*

LUPTA LUI IACOV CU DUMNEZEU

*mereu noaptea,
și s-ar putea să nu se sfârșească bine.
Dar am pregătită o amenințare
cu care voi încerca să Te prind de pulpana hainei
iar atunci mă vei lovi în coapsă,
Cui să mă plâng că nu e fair-play?
Fiindcă tot Tu vei juca și rolul de arbitru,
și sunt aproape sigur
că vei opri lupta ca să fiu descalificat.
Voi schipăta tot restul vieții.
Oamenii de pe stradă și din metrou,
ocazionalul șofer de taxi,
doamna de ghișeu pentru la taxe și impozite -
nimeni din aceștia nu vor ști ce s-a întâmplat.
„Vite încă un schilod...”
Colegii de servicii mă vor întreba dacă sunt okei.
Le voi mormăi ceva despre o discopatie
și se vor obișnui repede mersul meu șontic.
Cu nedumeririle familiei va fi mai greu.
Ce-i voi spune celei alese?
Ce le voi spune copiilor?
Oare adevărul?
Cum că m-am trezit într-o noapte,
nu cu teamă de sărăcie, nici măcar cu groază de moarte,
ci pur și simplu împietrit de frica înstrăinării?
Căci mă întrăinasem de mine, de cine eram,
de cine mă făcuseși să fiu.
Am venit noaptea. Auzisem că te plimbi uneori
așa netam-nesam, în mijloc de noapte,
prin pădure, sus pe deal pe la pârâul Iaboc,
deși nu aveam nici o garanție că te voi întâlni..
Mai mult. Știam bine că pe cât de ești de imprevizibil,
pe atât ești de ne rezonabil... Toată lumea știe:
seceri de unde n-ai semănat
și strângi de unde n-ai vânturat.
Dar tocmai de aceea
am venit să te ameninț cu ceva la fel de nerezonabil –
nu te voi lăsa până nu mă vei binecuvânta.*

FLORENTIN SMARANDACHE SAU POLIVALENȚA UNUI SCRITOR ȘI OM DE ȘTIINȚĂ

Al. Florian ȚENE

Mă întorc cu gândul în urmă cu, aproximativ, 27 de ani, când am primit o carte de la profesorul Florentin Smarandache în care se destăinuia cum a reușit să evadeze din lagărul comunist din țara noastră. Citind cartea, am trăit alături de autor toate experiențele plăcute și neplăcute prin care a trecut. Îmi aduc aminte că am scris despre acest volum o cronică pe care am publicat-o în presa clujeană și nu numai.

De-alungul anilor am mai scris despre unele cărți al căror autor este acest prolific om de cultură și știință conjudețean cu mine, prin a cărei comună natală Bălcești trec și acum, mergând spre localitatea Roșiile, unde s-a născut mama mea. De câte ori automobilul în care mă aflu înfășoară distanțele pe roți prin comuna Bălcești, gândul mi-l aduce în actualitate pe copilul Florentin ai cărui pași îi presimt în ograda pârintească alături de mama sa în perioada când trăia, de la care primeam cărțile fiului - expediate din Statele Unite.

Acum, când am editat cartea „Florentin Smarandache și seducția polimorfismului”, alături de domnul Andrușă R. Vătușiu, în care sunt cuprinse analize, interpretări, cronici, articole, note și recenzii semnate de o pleiadă de personalități din domeniul literar și științific din țară și străinătate, mai degrabă, pot spune, un grup de stele dintr-o constelație a culturii universale, ce mă ajută să reconstitui ampla activitate a lui Florentin Smarandache în domeniile culturii, fizicii și matematicii, biologiei, filozofiei, artei, prin aprecierile acestor personalități.

Cartea se deschide cu o prefață semnată de Al. Florin Țene și Andrușă R. Vătușiu subliniindu-se că volumul se “concentrează pe universul general al scrierilor literare smarandachiene, punctând cărți mai vechi sau mai noi, din diversele genuri literare abordate de scriitorul olteano-american, și lasă deoparte în totalitate bogata activitate în domeniul științelor exacte a profesorului Florentin Smarandache. Un calup consistent de texte vizează mișcarea literar-artistică (și științifică totodată!) pe care a inițiat-o Florentin Smarandache încă în anii '80 ai secolului trecut (paradoxismul) și inventariază câteva dintre aparițiile editoriale paradoxiste de dată recentă. Reproducem și un studiu aplicativ tangent paradoxismului, singurul de acest gen din volum. Alt număr semnificativ de materiale călătorește prin... călătoriile lui Florentin Smarandache, ale cărui jurnale instantanee (foto, video, text) se constituie într-o revelație a literaturii de voiaj de azi.”

Ultima sa calatorie, din Arhipelagul Galapagos, i-a dat inspirația de a extinde în biologie Teoria Evoluției, a lui Darwin, la o „Teorie Neutrosofică a Evoluției: Grade de Evoluție, Grade de Nedeterminare și Grade de Involuție”, observând ca în timp unele carti ale corpului evoluează, altele involuează.

Descoperim în cele peste 800 de pagini ale cărții semnătura unor personalități din țară și de pe mapamond, ca: (în ordine alfabetică) pe Marian Barbu, George Băjenaru, Adrian Botez, Mircea Brenciu, Ada Cârstoiu, Petre Cichirdan, Paul

Courget, Ioan Danilă, Daniel Deleanu, Doina Drăgan, Doina Drăguț, Ștefan Dumitrescu, Radu Enescu, Eugen Evu, Ovidiu Ghidirmic, Eva Halus, Dumitru Ichim, Ion Iorga-Simăn, Cezar Ivănescu, Charles T. Le, Jean-Michel Levenard, Alexandru Lungu, Constantin Manea, Nicolae Novac, Ion Păraianu, Marian Pătrașcu, Andrei Pogány, Constantin M. Popa, Marian Popa, Ion Popescu-Brădiceni, Emilia Popescu-Diculescu, Marin Popescu-Diculescu, Titu Popescu, Khalil Rais, Ion Rotaru, Nicolae Rusu, Gheorghe Săvoiu, Jawad Ben Serghini, Mircea Sever, Florentin Smarandache și seducția polimorfismului 21 Cecilia Sherban, Ion Soare, Dan Tărchilă, Mirela Teodorescu, Gheorghe Tomozei, T. Topoloveanu, Marian Țaicu, Al. Florin Țene, Geo Vasile, Andrușă R. Vătușiu, Mihail I. Vlad, Ion Radu Zăgreanu ș.a, oameni de cultură și din domeniul științei care cu ajutorul aprecierilor acestora pot să reconstitui imaginea vieții lui Florentin Smarandache dedicată creației literare și a logicii științei.

Scriitorul Florentin Smarandache pune pentru prima dată în 1980, problema esenței paradoxismului în literatură. Practic descoperind un nou

curent literar. Acest curent, teoretizat de savantul român aclimatizat în SUA, ne pune în fața unor figuri de retorică prin care se unesc două idei aparent contradictorii.

Autor a numeroase cărți de literatură, critică literară, studii, eseuri, traduceri, teatru, poezie, nuvele, un roman, carti pentru copii, albume de arta si teoria artei și dicționare. Florentin Smarandache a studiat în SUA, matematică, informatică și metodică predării matematicii la Arizona State University, Tempe, 1991, Pima Community College, Tucson, 1995, Universitatea din Phoenix, Tucson, 1996, și un Masterat în Computere, pe langa Doctoratul din Matematica. A urmat studii postdoctorale la New Mexico State University, Las Cruces, 1998, Universitatea din New Mexico, Gallup, 1998-1999, la National Science Foundation, Programul Chautauqua, Universitatea din Texas, Austin, 1999, și Los Alamos National laborator cu programul Educațional suport de rețea, UNM Gallup 1999, obținând în 1997 gradul de Doctor în Matematică în Algebra și Teoria Numerelor la Universitatea de Stat din Chișinău, capitala Republicii Moldova, iar mai tarziu postdoctoratul în matematica aplicata la Universitatea de Stiinte din Okayama, Japonia.

Alte cercetari postdoctorale la Universitatea de Stiinte si Tehnologie Guangdong, din Guangzhou, China; la Air Force Research Laboratory (Statul New York, SUA) la State University of New York Institute of Technology, si la ENSIETA (Brest, Franta) in cadrul Departamentului de Aparare Nationala.

Fiind autor prolific, înzestrat cu talent, și stăruință în descoperirea subtilităților materiei și al gândirii umane, a scris numeroase cărți, studii și articole de-alungul anilor: În 1970 a început colaborarea cu revista Școlii Pedagogice, Năzuinte și apoi a continuat la mai multe reviste

românești și străine, în număr de peste cincizeci de publicații și o sută de reviste literare. El însuși a tradus câteva din lucrările sale în limbile franceză și engleză, dar opera sa este tradusă și în limba spaniolă, portugheză, italiană, esperanto, rusă, sârbă, greacă, japoneză, chineza și arabă. Colaborează cu poezii la peste 50 de antologii din România, dar și în cele publicate în limbile franceză, italiană, americană, indiană, coreeană. Este un autor înzestrat, de asemenea, co-autor și editor de 100 de cărți și peste 400 articole în domeniul matematicii (teoria numerelor, geometrie non-

euclidiană, logica neutrosofică), fizică, filosofie, literatură (poezii, nuvele, povestiri, romane, piese de teatru, eseuri, traduceri, interviuri), rebus, artă (pe baza experienței în pictură, colaj, fotografie, arta pe computer).

Florentin Smarandache își scrie lucrările în limba română, franceză și engleză.

A publicat studiile: "Formule pentru spirit (Formule pentru minte)" - început editorial, sub pseudonimul Ovidiu Florentin 1981 „Sensul nonsensului”, „Probleme cu și fără ... probleme!” Fez, Maroc, în 1983, „Antichambres / Antipoésies / Bizareries”, Caen, Franța, în 1989, „Nonpoems” (poeme de avangardă), Phoenix, Tucson, Statele Unite ale Americii, 1990. Iar în 1991 promovează curentul literar pe care l-a numit paradoxism: o nouă mișcare literară, despre care scrie într-o carte publicată în Bergerac,

Franța, 1992. În continuare mai publică „Zapada Intunecata (Dark Snow)”, Phoenix, Tucson, Statele Unite ale Americii; în 1992, „Nonroman”, Craiova, România, 1993; „MetaIstorie”, trilogie de teatru, București, România, 1993; „Întîmplări cu Păcală” - teatru pentru copii, „Fugit ... Jurnal de Lagar”, București, România, 1994; „Collected Papers” (articole colectate), volumul I, București, România, 1996; Volumul II, Chișinău, Universitatea din Moldova, 1997; Volumul III, Oradea, România, în anul 2000 a publicat „Scrieri defecte (proză scurtă)”, Craiova, România, 1997; „Distihuri Paradoxiste”, „Afinități”, Norresundby, Danemarca, 1998; „Întrebă-mă sa te întreb! (Interviuri)”, Târgoviște, România, 1999; „Outer-Art” (cinci albume de artă), „Cântece de mahala”, „În șapte limbi (poeme)”, Oradea, România, 2000, „A Unifying Field in Logics: Neutrosophic Logic. Neutrosophy. Neutrosophic Set, Neutrosophic Probability and Statistics”, Rehoboth, Statele Unite ale Americii, 2000.

A editat a patra Antologie Internațională a Paradoxismului (care conține o sută de scriitori din întreaga lume) și, de asemenea, a treia Antologia Internațională despre paradoxism ce cuprinde patruzeci de poeți, apărută la Oradea, Romania, în anul 2000. În total a editat 13 antologii paradoxiste internaționale.

Acest mare om de cultură, de știință și logică, care face cinste culturii romane, a publicat mult mai multe lucrări decât cele enunțate de mine aici, prin cercetările sale a contrazis chiar pe Einstein. Despre acest eveniment reproduc din publicația ZF-EVENIMENT articolul semnat de Adrian Voicu: „Îl cheamă Florentin Smarandache, este român, și a contrazis teoria relativității a lui Einstein. Iar CERN i-a dat dreptate. În urmă cu o lună un experiment efectuat la CERN, cel

mai mare laborator de fizică din lume, a relevat că anumite particule pot călători aparent mai repede decât viteza luminii, o ipoteză care zguduie din temelii fundamentele pe care se bazează cercetările fizice de la Einstein încoace.

Antonio Ereditano, liderul experimentului Opera de la laboratorul elvețian, a anunțat că în cadrul experimentului, raze de neutroni au călătorit pe o distanță de 730 de kilometri de la Cern, în Elveția, la Gran Sasso, în Italia cu circa 60 de nanosecunde (o nanosecundă este a miliardă parte dintr-o secundă - n.red.) mai repede decât viteza luminii (300.000 de km pe secundă). Diferența de doar 0,01% reprezintă un punct de cotitură în cercetarea vitezelor superluminice. Teoriile actuale ale fizicii stipulează că viteza luminii este limita absolută care nu poate fi depășită decât prin implicarea unor factori externi, cum ar fi dimensiuni paralele sau "găuri de vierme".

Ceea ce nu s-a spus la vremea respectivă este faptul că teoria lui Einstein a fost contrazisă chiar de un român în 1993. Pe baza unui manuscris din 1972, cand era elev la Rm. Valcea, Florentin Smarandache a prezentat la Universitatea Blumenau din Brazilia în 1993 ipoteza că 'nu există o barieră a vitezei în univers și se pot construi orice viteze', ipoteză publicată apoi într-un articol în 1998."

Înainte de a încheia acest periplu prin cartea "Florentin Smarandache și seducția polimorfismului" am ales aprecierile lui Geo Vasile ce cu profesionalism spune: "Și totuși... Esențial pentru Florentin Smarandache este încrederea sa nețărnută în propria expresie, fie ca jurnal, lettrism, grafism, eboșe, document, non-roman sau poezie. Energia sa creatoare, aproape renescentistă, se consumă pe cele mai labile zone, minate sau băătorite stilistic, important este ca oximoronul, diatriba, tandrețea, sfidarea, nonsensul, paradoxul provocator și plurilingvismul să funcționeze. Pentru Florentin Smarandache nu Florentin Smarandache și seducția polimorfismului există ca tabuuri, ci doar libertatea celor mai izbitoare asociații de cuvinte căzute din abolitul turn Babel. Poetul nu ocolește nici locurile comune, nici stările magmatice, nici variațiunile (necoapte) pe aceeași temă, conștient că mulțimea scurtcircuitelor nu poate să nu producă măcar o singură carte de poezie, între Gellu Naum și optzeciști. Un lux și-o voluptate fără calm, o cultură poetică vastisimă, iată tot atâtea argumente ce-i îngăduie lui Florentin Smarandache să pozeze în exorcist al însăși ideii de literatură, într-un blând inchișitor ce parodiază însăși reputația paradoxului ca relație între text,

cititor și autor. Ironic până la paroxism, paradoxist până la silogism, iconoclast până la delicioase jocuri anagramatice, Florentin Smarandache este un computer-hand al himerelor salvate."

Dacă acest om de cultură nu este îndeajuns de apreciat în țara sa, se pare că zicala românească "Nimeni nu e profet în țara lui" se potrivește pe nedrept și la această personalitate, așa cum la mulți savanți români s-a potrivit. Păcat! Denis Diderot scria prin 1734 că "Elogiul contemporanilor noștri nu-i niciodată adus în timpul vieții. E adus doar în posteritate"

În viața savantului Florentin Smarandache cu drumuri și gropi, cu pâine și sare, cu miere în cuvinte descoperim rostul omului ce în aspirație află nemurirea care se poate realiza prin artă și știință, dar și în acțiunea permanent pusă în serviciul umanității. Cartea despre olteanul din Bălcești, devenit om al planetei, ne creionează o personalitate complexă care a modelat în tiparele unei sensibilități armonioase dar și îndrăznețe ideile sale. Acesta fiind un umanist profund de tip renescentist, precum Leonardo da Vinci, Erasmus din Rotterdam, Giovanni Pico della Mirandola, Olahus, Cantemir, Herman Julius Oberth, sau regretatul academician Solomon Marcus.

ASEDIUL

Daniel Juverdeanu

*Un zgomot asurzitor
sau poate doar o ceață cleioasă
s-a lăsat peste oraș.
Părea că mii de bombardiere,
pregătite să-și arunce bombele prietenoase,
brăzdau cerul.
Pe boltă nu se vedea însă niciunul,
nici la porțile orașului nu se zăreau tancuri.
Și totuși frica pusese stăpânire peste așezare,
o frică tâmpită, imposibil de localizat,
mai ales că era pace
și nu existau motive de panică.*

*În mod normal
ar fi trebuit să fie o atmosferă de carnaval,
Dumnezeu fusese extrem de generos cu noi.
Dar absurdul, îmbrăcat în vorbe ticluite,
se cocoșase peste lume,
ca un paralizant descreierat, însetat de putere.
Dacă s-ar fi întâmplat să cadă,
probabil că ar fi dat foc urbei,
să i se piardă urmele de târătoare.
Străzile musteau a otravă inflamabilă,
iar viermii așteptau căderea nopții,
să se transforme în balauri.
cu haine poleite.
Bezna minții asedia orașul.*

UN DECENIU DE BOOKLOOK-URI

Martha EȘANU

Martha EȘANU

Spre sfârșitul anului 2017 a apărut la Editura ieșeană PIM volumul omagial al revistei Booklook (2007-2017) intitulat „Un deceniu de Booklook-uri”. Editat sub egida Asociației Literare „Păstorel” și al Academiei Libere „Păstorel” Iași, „acest volum aniversar a fost realizat prin trudă și sânguință lui Eugen Deutsch, redactor-șef al revistei Booklook, cel care a avut și ideea acestuia și a lui Gheorghe Bălăceanu, director adjunct al asociației, coordonați fiind de Mihai Batog-Bujeniță, directorul A.L.P.I..

În deschidere, volumul prezintă câteva repere istorice privind constituirea și activitatea Asociației Literare „Păstorel” și a Cenaclului Literar Umoristic Academia Liberă „Păstorel” Iași afiliate Uniunii Scriitorilor din România, filiala Iași. Dintre aceste repere am notat câteva pe care le redam mai jos.

Din inițiativa redacției ziarului „Flacăra Iașului” și a Filialei locale a Uniunii Ziariștilor, la 12 februarie 1975, s-a constituit la Iași Cenaclul Epigramiștilor. Prima întâlnire a cenacliștilor, la care au fost prezente peste 70 de persoane, s-a bucurat de un deosebit succes. În ședința din

lună martie 1975 poetul Nicolae Țațomir a fost ales președinte al cenaclului, iar George Petrone vicepreședinte. Acest „conclav de literatură înveselitoare” a fost coordonat, mai bine de 30 de ani, de epigramistul George Petrone ales președinte în august 1975. La propunerea sa, după 1990, cenaclul își schimbă denumirea în Academia Liberă „Păstorel” Iași (A.L.P.I.). În anul 2006 George Petrone se retrage din funcția de președinte iar scriitorul Mihai Batog-Bujeniță este ales la conducerea asociației literare și a cenaclului literar-umoristic. De-a lungul celor 42 de ani de activitate, membrii cenaclului au obținut peste 800 de premii naționale și internaționale; au publicat aproximativ 180 de volume personale și colective de epigrame, poezie și proză și au fost prezenți cu numeroase creații în antologii naționale, în culegeri de epigrama, poezie și proză dar și în publicații periodice din țara („Epigramă”, „Intercultural”, „Spinul”, „Fereastra”, „Rapsodia”, „Hohote”, etc.) și din străinătate („Observator” („Canada), „Jurnalul săptămânii”, „Viața noastră”, „Revista mea - Expres Magazin” („Israel), „Faleze de Piatră” („Anglia), „ProLitera”, „Așii Români”, „Vocea ta” și „Agero” (Germania), „Gândacul de Colorado” (SUA), „NiramArt” (Spania), „Expresia”, „Antipozi”, „Australiana”, „Argument” (Australia), „Confluente Literare”, „Singur”, „Cetatea lui Bucur” (România), ș.a.)

În anul 2007 începe editarea revistei trimestriale „Booklook”.

De-a lungul vremii colegiul de redacție a cuprins mai multe nume cunoscute iar în ultimii cinci ani a fost format din: Eugen Deutsch, redactor-șef, Mihai Haivas, secretar de redacție, Gheorghe Bălăceanu, George Roca (Australia), Dorel Schor (Israel) și Georgeta Resteman (București), membri și Mihai Batog-Bujeniță, director al revistei. Începând din 2012, revista își schimbă modul de prezentare și devine revista internațională de umor editată în limba română.

Cenaclul, sub directa conducere a președintelui Mihai Batog-Bujeniță, editează în anul 2010 volumul omagial intitulat „35 de ani sub semnul maestrului”, volum ce cu prinde creații literare satirico-umoristice aparținând unora dintre cei ce au fost sau sunt, în prezent, membri ai grupării literar-umoristice Academia Liberă „Păstorel”, Iași.

Tot în cadrul cenaclului este editată și revista trimestrială de autor „Codul lui Eugen”, dedicată umorului liric. Volumul „Un deceniu de Booklook-uri” cuprinde o mare cantitate de literatură umoristică structurată pe următoarele capitole: „De la ei am învățat”, „Booklook-uri prin țară, dar și din afara granițelor”, „Booklook-ashi cu acte în regulă”, „Și ei au fost cu noi”, „Au mai intrat în Booklook...”, „Ce mai spun prietenii despre Booklook”. Acestea trebuie citite cu multă atenție pentru că merită a fi savurate pe deplin.

Pentru a onora memoria patronului spiritual al Academiei libere „Păstorel” îmi voi permite să

prezintă un „duel” literar-umoristic între Mihai Codreanu și Al. O. Teodoreanu:

AFURISENIE

*Mă jur pe toate muzele din lume/
Ca bardul Păstorel, amicul meu,/ S-a
înfrățit cu Bacchus și mereu / Se ține
numai de beții și glume./ Când va intra
în sferele postume,/ Cu plosca ridicată-
n apogeu,/ Să fie preschimbat în
curcureu,/ Că numai aqua pură să
consume./ Câte sonete mi-a parodiat,
Atâția ani să fie blestemat,/ Să n-aibă
parte de aghiazma sprîțului./ Nimic!
Nici bere, nici rachiu, nici vin!/ În
numele tatălui și al fiului/ Și al
sfântului duh. Amin!*

(Mihai Codreanu)

REPLICA

*Blestem rostit în stare de beție/
Nu-i ascultat de bunul Dumnezeu./ Și
cum nu sunt păgân și nici ateu,/ Socot
că pronia o să mă ție/ În stare să mai
cânt și să mai beau./ Ca în etilica
euforie/ Să-ți mai închin, smerit, o
parodie/ Suindu-mă apoi în Empireu./
De Sfântul Petru însa mă cam tem,
Căci, în afară de al tău blestem,/ Îl
bănuiesc că nu pricepe vinul./ Și-apoi
îmi pare că aud psalmistul/ Zicând și
el. De nu-ți făcuși Prea plinul/
Întoarce-te să bei cu sonetistul.*

(Al. O. Teodoreanu)

La capitolul „Booklook-ashi cu acte în regulă” sunt prezenți, cu pagini presărate cu catrene, sonete, rondeluri deosebite și proza umoristică, toți membrii Academiei Libere „Păstorel”: Val Andreescu, Mihai Batog-Bujeniță, Gheorghe Bălăceanu, Mihai Cabă, Mihai Constantin Ticu, Sorin Cotlarciuc, Eugen Deutsch, Vasile Diacon, Georgeta Paula Dimitriu, Any Dragoianu, Mihai Haivas, Ioan

Hodas, Dumitru Ivas, Vasile Larco, Elena Mândru, Liviu Sergiu Manolache, Constantin Munteanu, Carmen Antoaneta Marcean, Angela Pistol, Aurel Popescu, Mihai Stancu, Constantin Profir, Doina Toma, Dan Teodorescu, Vasile Ungurașu, Cornelia Ursu, Nicolae Viziteu, ș.a. Volumul este plăcut ilustrat cu grafica creată de Eduard Mattes, Andy Ceașu, Costel Pătrășcan, Nicolae Viziteu, Radu Bercea, Mihai Eugen Marinescu, ș.a.

În antichitate, îndeosebi în Grecia, epigramele erau inscripții în proza sau în versuri, cu conținut epic sau elegiac, care se încrustau pe monumente, morminte, vase, etc. Astăzi aceste creații cu tonalități comice sau grave, meșteșugite cu mult talent de creatorii lor, rămân înscrise în mentalul colectiv ca mijloace de ironizare și uneori de ridiculizare cu intenții moralizatoare a unor aspecte negative ale vieții noastre de zi cu zi.

Cenacliștii ieșeni și prietenii lor, adevărați doctori ai umorului și ai sufletelor ne încântă cu talentul lor deosebit și cu ironia fină. Le mulțumim că prin creațiile lor satirico-literare sunt o pavăză

împotriva umorului facil și de prost gust ce abundă, din păcate, în multe publicații și canale media din România. Le urăm ca și în 2018 și mulți ani de acum încolo să ne „trateze „cu umorul lor fin oferit gratis dar nu... gratuit!” Prin excelența întregii lor activități și prin performanțele obținute ei se situează pe locul al doilea în umorul românesc iar în sufletul nostru sunt primii pe acest podium. Apreciez Booklook-ul și implicit volumul nou apărut pentru faptul că ne oferă un alt „look” al umorului românesc, un umor ce se legitimează printr-o prezentabilă carte de vizită alcătuită din mult bun simț „asezonat” din plin cu vorbe „meșteșugite” cu talent și cu dragoste pentru „limba noastră cea străbună”.

Adesea uităm să ne bucurăm cu ceea ce avem pentru că suntem prea preocupați de ceea ce ne lipsește. Uitând de buclucurile omniprezente în viața noastră de zi cu zi, să ne bucurăm deci că avem „Booklook”-ul ieșean și să-i urăm mulți ani de existență, colaboratori talentați și cât mai mulți cititori. Prețuind nespul talentul membrilor Asociației Literare „Păstorel” apreciez în egală măsură eforturile și strădaniile pe care aceștia le fac pentru apariția revistei „Booklook”, o reușită deosebită în rândul publicațiilor de umor.

Cele mai bune gânduri de apreciere le însoțesc și cu florile recunoștinței pentru rodnică noastră colaborare, semn al unei frumoase și statornice prietenii. Cred că undeva, în nemărginita veșnicie, regretatul meu soț Leon Esanu (z.L.), cel ce a frecventat Cenaclul epigramiștilor încă de la înființare, din anul 1975, și-ar dori să citească acest volum și să se bucure din plin de creațiile umoristice cuprinse în paginile Booklook-ashe.

Elena Buică-Buni

NOBLEȚE, RAFINAMENT ȘI SPIRIT ROMÂNESC

Nicolae DINA

Fiecare nouă carte scrisă de Elena Buică-Buni, octogenara noastră compatriotă originară din Țigănești Teleormanului și trăitoare, alături de fiica, nepoata și ginerile său, în primitoarea Canadă de peste mări și țări, surprinde în modul cel mai plăcut, devenind un adevărat regal de lectură pentru cititorii săi statornici, ca și pentru cei care au norocul să le cadă în mână, întâmplător sau la recomandarea vreunui dintre cei dintâi.

Mă număr printre cei dintâi și recunosc că, prin fiecare carte a sa, sufletul meu a vibrat la căldura, simțirea și afecțiunea descoperite în rândurile scrise de Elena Buică, atentă și atașată de persoanele și de locurile prezentate în eseurile sale cu talent și cu măiestrie artistică indeniabile. Aceleași trăiri afective sunt transmise și de ultimul său volum, „Sensul giratoriu al vieții”, al cărui subtitlu, „Scrieri publicate în diverse reviste”, ne avertizează că este o culegere de articole, eseuri, cronici, note de lectură, interviuri, note de călătorie publicate în ultimul an.

Publicarea volumului la Editura „Armonii culturale” din Adjud (2017) s-a datorat editorului Gheorghe A. Stroia, marele și inimosul prieten al literaților români de pretutindeni, semnatar al prefetei (Sensul giratoriu al

vieții sau Calea pe care ai vrea s-o parcurgi împreună cu Lumina), care reliefează comprehensiunea și condescendența sa, atât pentru personalitatea, cât și pentru scrierile Elenei Buică, și sesizează noblețea unui suflet trăind profund spiritul românesc, exprimându-l cu rafinament, cu afecțiune, cu sensibilitate, cu talent.

Cartea Elenei Buică reprezintă o adevărată lecție de viață pentru cititor, deoarece, așa cum spune editorul, „Buni asemuiește viața cu un imens sens giratoriu, cu multe căi de ieșire”, fiecare dintre acestea putând fi cea către lumină, către frumusețile vieții, către bunătate și înțelepciune, sau cea către întuneric, caracterizată printr-o atitudine nocivă și prin lipsa de cumpătare. Autoarea cunoaște cele două căi, dar, în lunga sa existență în care a avut parte de multe vicisitudini, a descoperit că cea din urmă poate fi surmontată prin voință, prin ambiția de a alege Lumina, reprezentând Binele, în dauna Întunericului, a Răului, aflat în calea fiecărui om. În concepția autoarei există o a treia cale, numită terapia prin scris, „ce-i denotă optimismul incurabil, calitate ce a susținut-o și ajutat-o să depășească obstacolele vieții, cu zâmbetul pe buze, chiar dacă sufletul i s-a călit în focul suferințelor”.

Terapia prin scris s-a concretizat la Elena Buică prin cele 15 cărți și aproape 30 de volume colective și antologii în care și-a publicat scrierile într-un timp de doar 12 ani, activitatea sa literară fiind subiectul unei monografii a Cezarinei Adamescu și menționată în cinci dicționare și istorii literare, fiind și autoarea prefetelor a 20 de volume ale unor autori români, contribuind astfel, fie la lansarea, fie la promovarea cărților respective.

Volumul de față este structurat în trei capitole, precedate nu numai de prefața editorului, ci și de un Cuvânt-înainte, adevărată profesiune de credință a autoarei, care vede în scris „căutarea de sine, liniștea și împăcarea cu lumea”, cu sine însăși, „o eliberare de angoase, o posibilitate de a construi poduri spre libertatea mea interioară și spre împlinire”, pledând pentru frumusețea vieții, pentru iubirea văzută ca un ideal spre care se poate înălța omul, deoarece este acel „sentiment atotbiruitor, cu forță ziditoare și de eliberare a unor energii nebănuite”.

În tot ceea ce scrie de peste un deceniu, scriitoarea are, ca far călăuzitor, sinceritatea, frumusețea sufletească și artistică, verticalitatea, respectul pentru adevăr, bine și dreptate, ca valori morale fundamentale respectate cu sfințenie, sperând ca scrisul său, izvorât dintr-un suflet încărcat cu cele mai nobile intenții, să devină un mijloc de îndreptare a răului, a nedreptăților, a perfidiei, a urii și a mizeriei umane întâlnite de-a lungul existenței sale, când a cunoscut, deopotrivă, cele două căi ale „sensului giratoriu”, Binele și Răul, Lumina și Întunericul.

Acestea sunt principalele idei asupra cărora reflectează autoarea în aproape toate eseurile din primul capitol al cărții. Meditațiile sale despre „sensul giratoriu al vieții”, pe care orice pământean nu-l poate cunoaște decât pe întregul parcurs al existenței sale, o fac pe autoare să constate, la o vârstă venerabilă, că, în viață, rostul său a fost „evoluția și împlinirea spirituală”, concretizată în activitatea didactică de peste 30 de ani, în familie, în calitate de mamă și bunică, mai apoi în cea de scriitoare dornică a dăinui prin scrierile sale.

De-a lungul vieții, omul Elena Buică a constatat prezența unui factor malefic, o „moară de măcinat”, care toacă „timpul, obiceiurile, rosturile, tradițiile, mentalitățile”, astfel încât oamenii slabi de înger uită „esența lucrurilor, a trăirilor, a vieții înseși”. Există, totuși, un remediu, acela al retragerii omului în „universul interior”, în care „setea de frumos, de bine[...], de dragoste, de împlinire” își manifestă, în mod neîndoios, prezența și „diminuează devastările exterioare”, făcându-l să-și trăiască viața cu „speranța răsăritului unei noi lumi”, pentru că „omul este ca o stea care se naște și va arde atât câtă lumină a acumulat”.

Reîntâlnirea, în fiecare an, cu satul natal, Țigăneștii Teleormanului, este un prilej de retrăire a amintirilor din copilărie și adolescență, a senzațiilor produse de perceperea aceleiași naturi luxuriante cu toate manifestările ei, rămase definitiv în toate simțurile copilului de altădată și renăscute mereu, devenind adevărate „clipe de fericire”. Revederea casei părintești este însoțită de imaginea părinților care i-au dat viață și i-au asigurat educația, de imaginea fraților, a prietenilor, a vecinilor, pe care i-a iubit și a căror amintire o răscolește de fiecare dată. Chiar și astăzi, după atâția ani, pentru Elena Buică satul a rămas aceeași „vatră de moralitate și corectitudine”, cu „oameni simpli ca aerul și pământul sau ca smerenia” și „trăitori pe meleaguri pline de tradiție și frumuseți”.

În județul natal, a cunoscut un Om ale cărui devoțiune și grijă pentru oameni, hărnicie și spirit umanitar, spirit

de luptător și în lupta cu inerția au impresionat-o, medicul Nicolae Bulumac, fost director al spitalului din Cervența, ctitorul unui cămin pentru persoane vârstnice, „o persoană deschisă, energică, optimistă, exteriorizată, obiectivă, sociabilă și încrezătoare”.

Rememorând momente mai puțin faste din existența sa, autoarea reflectează profund asupra esenței vieții, ajungând la concluzia că aceasta are, ca scop, „evoluția spirituală (izvorul ce deschide drumul spre noblețea sentimentelor, spre lumină, cultură, civilizație)”, iar, ca armă, „forța gândului”, acea putere a omului de a realiza propria personalitate. Gândurile pozitive asigură omului capacitatea de a cultiva binele, frumosul, adevărul, generozitatea.

Un adevărat „testament spiritual” („Cum aş dori să rămân pentru posteritate”) revelează ardoarea cu care autoarea a dorit să cunoască „spiritualitatea neamului românesc” și a cultivat „frumusețea de negrită a

graiului” românesc, să surprindă „inefabilul vieții”, cultivând arta cuvântului și pe cei „înzestrați cu harul de a plămădi din cuvinte gânduri și trăiri” omenești.

Două interviuri evidențiază parcursul vieții, debutul publicistic și editorial, evoluția scrisului și crezul său artistic, dragostea necondiționată pentru țara natală, pentru limba română.

Al doilea capitol („Prietenii mei, scriitorii”) cuprinde evocări, cronici, note de lectură, opinii personale despre unele personalități și cărțile lor (Paul Polidor, Francisc Pal, Gheorghe A. Stroia, Virginia Vini Popescu, Francisc și Manuela Cerasela Jerlăianu, Marin Trașcă, Herman Victorov, Mihaela Victoria Ignat), din care se desprind respectul cititorului pentru textul scris, responsabilitatea criticului literar al cărui suflet vibrează la frumosul liric și la talentul fiecăruia.

Capitolul al treilea („Comentarii critice despre cărțile Elenei Buică”) este dedicat cronicilor de care s-au bucurat scrierile sale din ultimul an, datorate unor exegeți ca Ștefan Dumitrescu, Nicolae Dina, Elisabeta Iosif, Domnița Neaga, Gheorghe Olteanu, care constată, unanim, că autoarea este dedicată cuvântului scris, oferit din iubire, înțelegere și dăruire.

Prin sensibilitatea, afectivitatea și rafinamentul scrierilor sale, Elena Buică se bucură, în rândul cititorilor de întreaga lor admirație, datorită pasiunii, talentului și dăruirii sale în slujba cuvântului, fiind o învingătoare, nu numai în lupta cu verbul, ci, mai ales, în cea cu timpul.

FACEREA

Mihai MERTICARU

*l-a amestecat cu un cântec adormit
într-un gând,*

*l-a trecut prin flacăra nestinsă
a singurătății colorate,
a turnat o părticică din ecoul
unei nebunii,*

*a adăugat câteva îngândurări ale căutătorului
de himere prin galaxia unei picături
de rouă,*

*le-a strecurat prin miresme de erori,
le-a fulgerat cu îndoieli și neliniști,*

*le-a rostogolit prin grădina infinitului,
prin neastâmpărul vântului, prin zăpada
tăcerii, prin rază de lună, prin glazură
de taină, de dor și amor,
prin candidă și neîntreruptă mirare,*

*le-a trecut prin clepsidra unei clipe,
a suflat ușor,*

am țipat în do major.

*Într-o zi cât un an,
Dumnezeu și-a muiaț degetul în praful
unei stele,
l-a presărat peste umbra unui zbor
de înger,*

POEZII

Kotzbacher ERICH

Vampirul și vârcolacii

Dup-o muncă de istov,
dintr-o rentă ajustată,
n-am cu ce, bolînd ca Iov,
să-mi iau perla compensată!

Oul de sub corb crăpându-l,
gerul(ui) să-i vin de hac,
eu cu-o frunză mă îmbrac,
dar și p-aia mi-o ia vântul!

Domnilor gonflați, pe sacul
doldora cu ochi holbați
de drac, țara ne-o mâncați
ca din lună, vârcolacul!

Și tu, bându-mi din gât sânge,
înfricoșător vampir,
un țaruș-vers îmi inspire,
cu el pieptul a-ți străpunge

când dormi în sicriu, buștean.
Inima, astfel forată,
o șampanie destupată,
să-ți erupă-arteziian!

În derivă

Debarcatului vâslăș
de pe o galără,
găinaț în cuponaș -
renta viageră!

De cel cătrănit Pirat
astfel drămuțat,
dramei a predestinat
vârsta-i cărunțită!

Oligarule, ce-l treci
prin furci, să ai parte
de-o Cartagină în veci
de veci – după moarte!

Strofa plină de oțet
să-ți pot la rât duce,
cât mă bucur că te văd
în sfârșit – pe cruce!

Ptiu! Piratul, ce-n răt
moffăi nestemate,
ești piciorul cel de lut
navei titubante!

La colț...

La colț pus pe coji de nuci,
ce Nevoi în cărcă duci?

Din cupon să-mi rup d-un leac
pentru boli n-am și buimac,
îmboldit cum e fachirul
rabd cu stoicism martiriul!

Rentierule, în chingă
strâns, berbec-ncrâncenat,
pe-oligarhul cel gonflat
peste parapet l-aruncă!
După lunga-ncăierare
cu oamenii răi, biet Iov,
bolile necruțătoare
te încarcă de istov!
De cuponul tău elastic
tragi cu măcinații dinți,
față traiului cel drastic
să faci, în zadar te minți
cornul abundenței când
te îmbie cu-ale gurii,
iar tu salvezi flămând
și să nu mi te înfurii!?

Față traiului cel drastic
să fac, cerbicia-mi plec,
de cuponul meu elastic –
renta – trag ca la edec!

Unde este, cu-al său har,
Eminescu să-l evoce,
din trecutul legendar,
pe-acel domnitor feroce,
pe-oligarhul ce la sapă
de lemn m-a adus avan,
ca să îl înfigă-n țeapă
până-n mărul lui Adam!?
Pe-oligarhul ce, pe jar,
bătrânețea verde-mi puse,
să-l bag în răcori, Isuse,
coama de leu dă-mi-o iar!

Dilema pensionarului nevoiaș

Tatăl nostru care veghezi din cer
asupra noastră
de ce pe noi pensionarii
ne urgisești
cu atâta încrâncenare
pe noi nedezișipiți d coastele Carpaților
până-n Dunărea cea mare
și ne treci prin furcile caudine
aici la
periferia altei Uniuni
lăsându-ne
să limbricăm în Nevoi
Ție tatăl nostru care veghezi din cer
asupra noastră
rugăciunea aceasta Ți-o înalț eu
românul cu halogen nume
care-mi drămuiesc pensia după
cărpanosul buget
eu neștiind dacă să renunț la
covrigul abstenenței sau
perla cea regurgitată de
păstaia șarpelui în cupa
căreia dinspre gleznă-n sus
i se ncolăcește în spirală
reptila împrejurul piciorului
stând pe
poantă.

HAZ cu Scriitori români.....

Propus de Alexandru Stănciulescu Barda

Arghezi se întâlnește, în preajma Cișmigiului, cu **Victor Eftimiu**, drapat în mantaua lui largă și însoțit de câteva fete, care îl „îngrijeau” acasă (soția, actriță cunoscută, îi murise de o vreme): îl pieptănau, îl masau, îi tăiau unghiile, și celelalte...

„Dragă, îți prezint pe secretele mele”, zice Eftimiu, cu o formulă pe care o socotea convenabilă pentru a putea scoate fetele în lume. Iar Arghezi, cam porc (ca întotdeauna): „Ce spui, dragă, tot mai secretezi, tot mai secretezi?...”

Dramaturgul **Constantin Kirițescu**, director ani în șir în Ministerul Instrucțiunii Publice, căuta să-și impună numai punctul lui de vedere și, din această cauză, se făcuse nesuferit majorității oamenilor de cultură.

– Mare idiot trebuie să fie Kirițescu acesta, judecând după mutră, zise furios într-o zi Ion Minulescu.

– Nu te lua după aparențe, îl sfătuia „blând” Tudor Arghezi. Mutra te înșală. E cu mult mai idiot decât arată.

Tudor Arghezi nu-l aprecia sub nici un chip pe **Demostene Botez**, nici ca avocat, nici ca scriitor și, de câte ori avea prilejul să se întâlnească cu el, i-o spunea în față. Într-o zi, Arghezi venea la Uniunea Scriitorilor, unde s-a întâlnit cu Demostene Botez, care tocmai ieșea, șchiopătând de un picior. Văzându-l așa neajutorat, Tudor Arghezi i se adresă:

– Măi, Demostene, ce-i cu tine? Ce-ai pățit?

– Nu vedeți, maestre? Sunt cu un picior în groapă ! se vaietă el.

– Nu-i nimic! Ți-a rămas intact piciorul cu care scrii, îi replică Arghezi.

Când avea nevoie de bani, **Mateiu Caragiale** se ducea în strada Sf. Ionică să amaneteze ceva. Într-o zi a luat de acasă o pipă veche și s-a prezentat la „Muntele de Pietate”. Un domn sobru a examinat pipa și i-a dat pe ea 60 lei. Mateiu Caragiale a fost mulțumit de preț. Trecând pe strada Bărăției, a zărit, în vitrina unei dughene, o pipă la fel cu cea pe care o amanetase. Intră și află că pipa costă 15 lei și că negustorașul de „antichități” mai avea destule piese de acest gen. După vreo lună, când Mateiu se afla din nou în jenă financiară, luă pipa pe care dăduse 15 lei în strada Bărăției și plecă cu ea la „Munte”.

Evaluatorul o cântări în palmă, clipișiret pe sub ochelari și-i plăti 60 de lei. Mateiu încasă banii și o șterse, venindu-i să sară pe stradă de bucurie că-l păcălise pe evaluator.

Peste câteva luni, iar nu avea bani Dădu fuga pe Bărăției, cumpără o pipă cu 15 lei și iar se prezintă la „Muntele de Pietate”. După ce-și încasă suma și plecă fericit de trucul „infaibil” pe care îl descoperise, evaluatorul îi spuse unui prieten care asistase la această scenă:

- E fiul mai vârstnic al lui **Ion Luca Caragiale**. De un an de zile îmi tot aduce pipe de 15 lei bucata de pe Bărăției și eu îi dau câte 60 de lei pe fiecare. El crede că mă prostește, dar pot eu să-i ofer fiului marelui nostru Caragiale câte 15 lei? Și acesta flutură un zâmbet blajin și atotînțelegător către amicul său care se prăpădea de râs.

Magistrat tânăr, **Alexandru Cazaban** nu știa cum să plece mai repede de la Judecătoria de Ocol din Răducăneni. Cum în acel timp, **Barbu Ștefănescu Delavrancea** era ministrul Justiției, la intervenția lui Alexandru Vlahuță, Delavrancea l-a primit în audiență pe Al. Cazaban.

- Răducăneni... Răducăneni..., făcea Delavrancea cu ochii în sus, gânditor. Niciodată n-am

admirat un răsărit de soare mai măreț ca la Răducăneni! Și, mă rog, de ce vreți să plecați de acolo? Aud că sunteți scriitor...

- Pentru că, vedeți, Excelență – a explicat Al. Cazaban grăbindu-se să nu piardă poanta și să meargă drept la inima dramaturgului ajuns ministru – acolo n-am ocazia să admir... un Apus de Soare...

Delavrancea a savurat poanta rozându-și mustața și a scris pe cererea de transfer a tânărului magistrat: „Se aprobă.”

Pe când era profesor la Facultatea de Filologie a Universității din București, **George Călinescu** a invitat doi studenți la el acasă. Aceștia nu au venit în

ziua fixată, ci a doua zi, la aceeași oră. Deschizându-le ușa, doamna Alice Călinescu i-a întrebat ce doresc, iar ei au răspuns că au fost invitați, dar n-au putut veni cu o zi înainte din cauza unor obligații la facultate și au întrebat:

- Domnul profesor este acasă?

Din pragul ușii, amfitrioana și-a întrebat soțul:

- Ești acasă, dragă?

- Nu, dragă, nu sunt acasă!

- Ați auzit băieți, nu e acasă! le-a spus candid doamna Călinescu.

Înscriș la Facultatea de Litere și Filozofie, **Șerban Cioculescu** urma în paralel și Dreptul pentru a-i face plăcere bunicului său. Teroarea studenților era dreptul roman și profesorul Ștefan Longinescu care avea mania clasificărilor și subclasificărilor, subîmpărțirii în diverse paragrafe de tipul I, II, III, IV etc., 1, 2, 3, 4 etc., A, B, C, D etc., a, b, c, d etc. La examen, dacă subiectul compara cinci subdiviziuni, el nota fiecare răspuns ridicând câte un deget de la mâna stângă strânsă pumn. Un astfel de subiect ce compara cinci subdiviziuni i-a căzut la examenul de drept roman lui Șerban

Cioculescu, care a început, transpirând, să le enumere în timp ce profesorul ridica câte un deget. Sărind peste diviziunea a doua, dar enunțându-le pe celelalte, a rămas un deget nedesfăcut de la mâna profesorului, el făcând gestul invers închizându-le la loc pe celelalte patru degete și arătându-I degetul respectiv îl întreba necruțător:

- Ce e acesta?

La care Cioculescu i-a replicat:

- Degetul arătător!

Ilaritatea a fost generală, profesorul a zâmbit sardonice și i-a dat bilă roșie, trântindu-l la examen.

Mihail Dragomirescu, pe când era și director al Institutului de Literatură, intra odată satisfăcut în aula Fundației Universitare, unde dădu cu ochii de **Șerban Cioculescu**, veșnicul său rival în dispute.

- Ei, ce zici, Cioculescule, teoriile mele se discută la congresul de la Copenhaga...

- Ce să zic, domnule profesor, decât că e ceva putred în Danemarca! A fost replica lui Cioculescu.

La „Capșa”, **Șerban Cioculescu** și **Alexandru Cazaban** se duelau verbal - bineînțeles în glumă.

Zice Cazaban:

- Eu nu scriu, ca unii, pentru șer-bani!

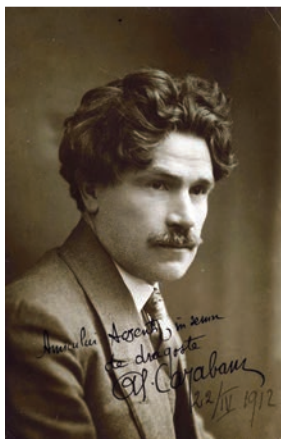
- Nici eu nu scriu, ca alții, numai cazabanalități! i-a întors-o Cioculescu.

Într-o zi, la o șuetă cu **Al. Cazaban** și **Corneliu Moldovanu, Ion Minulescu**, dorind să le facă sânge rău interlocutorilor săi, strigă să-l audă toată lumea:

- Mă, voi știți că eu m-am născut în anul când a murit Eminescu?

Replica lui Cazaban a fost promptă:

- Două mari nenorociri în același an!

„DE VORBA CU VIAȚA MEA”

Precuvântare

Liana NICOLAE

Această carte nu poartă dedicație. A fost scrisă pentru oameni pentru așteptările lor și pentru mine. Așa că, vă rog, nu vă asociați cu personajele prezentate; ele sunt creația imaginației mele și au o legătură ușoară cu cele cunoscute. Nu sunt nici mândră dar nici rușinată de prudența mea. Alături de viață, mi-am apărut șansa de a nu duce filosofia până la final, pe cât de simplă pe atât de periculoasă. Veți afla cu toții că numai oamenii în vârstă, care nu mai văd capătul, prețuiesc cu respect și cum se cuvine orice zi. Poate doresc să-și sfârșesc zilele pe vreme însoțită, pentru a avea în față ceea ce regretă. Și să se bucure doar de viața frumoasă, în formele ei cele mai neașteptate. Pentru ei totul s-a transformat în amintire. Au iubit cu toate celulele, cu toate fibrele și mintea lor, tocmai ceea ce era în pericol să piardă! Nedreptatea mă amenință tocmai fiindcă vede, simte în dragostea mea de viață o primejdie pentru puterea ei, chiar dacă... în sinea mea nu m-am dezis niciodată de ceea ce cred. Pentru că unii nu doreau reeducarea mea, ci

umilința mea! Numai că eu aveam două realități: una la vedere și una nevăzută. Doar așa omenirea nu te ia în seamă, nu contează ce crezi, cum ești. Și totuși... crede și cercetează și luptă dar acceptă! Dacă dragoste n-ar fi, probabil, nici n-am ști să zâmbim când e soare... iar când sunt nori, s-avem răbdare, altfel, ni s-ar părea închise treptele ce duc spre vise.

Doar ideea mea de a fi sinceră într-o lume ipocrită, în care minciuna e răsplătită, ajunge să pară o prostie, o nebunie. Cât de convingătoare e vara arzându-și parfumurile, ea convinge fără patos! Restul cuvintelor mi se par inutile. Nimic nu e mai greșit în gloria anotimpurilor ca nepăsarea! Unii se simt ca și cum ar avea o fericire fără oameni!

Soarele meu și verile mele m-au învățat că teama de sfârșit, dragostea și fericirea sunt lucruri normale! Poate că istoria nu le mai aparține oamenilor. Nimeni nu ne învinuiește că trăim. Iar această carte a fost concepută cu ajutorul și sub îndrumarea imaginărilor dar reală, a unei călăuze, în aparență, care, de la o vreme, mă nsoțește peste tot, face

Liliana NICOLAE

parte din ființa mea, merge foarte aproape de drumul meu, în stânga mea, n-o stingheresc- dar există. Ea a-nvățat acest lucru dar îi este greu să recunoască, este mândră. Deși scriu singură, trebuie să accept: nu-mi permit să exist, să trăiesc în pustiu. Am învățat ce este tăcerea; sunt un adevăr simplu, nu sunt o părere, și vă rog, nu vă jucați cu taina lor! Reprezintă suma cărților citite, dar mult mai mult a acelor oameni pe care i-am cunoscut... Evenimentele din viața mea nu sunt eterne, ele nu sunt nici timp, nici val, nici vânt, ci adânc respect de însuflețire și morală, ele sunt devenire... o așteptare nesfârșită... deja infinit petrecută.

Delicii epigram(at)ice Nicolae MĂTCAȘ

Pe prost limba îl mănâncă

Nu dezlegă sacul încă,
Dar să vezi ce vorbă-adâncă!
Mai să-i zici: „Nu dădeai glas,
Filozof ai fi rămas”.

Când șopronu-i ghinion

Coșcogemite șopron
Nu-ți aduce-un sfanț, Ioane.
Șase case – ghinion! –
Lui Franț - zeci de milioane.

Cureaua și alageaua
Se foia, se fâșia,
Doar a da de alagea.
Tata cum scoase cureaua,
Își căpătă alageaua.

Mițe negre, coadă albă
Și-au rupt floacele-n ponor,
Dar au tras la casa lor.
Una doar, din țarc, cudalbă,
Și-a mpletit cosiță albă.

Simetrie distorsionată
La ciorap țin, firi integre,
Banii albi de zile negre.
Hoții – bani-i țin ca salbe,
Negri, pentru zile albe.

Coadă –sfredel, ochii - flintă
Porcul - iar l-aduce valul.
Mi-l și-nchipui cum mă scurmă.
Prea se ține mână din urmă,
Da-l mai las să-și joace calul.

Cine-ar sta să pregete?
Toate-alunec'. Cum le numeri?
Cine-ar sta să pregete:
Rochea fetei – de pe umeri,
Fata – printre degete?

Alunecarea în păcat
Eu m-alunec, dar cu mintea,
Deopotrivă tu – cu firea.
Cine va sfinți sfințirea
Sfintei noastre vini, cumintea?

Când bătaia nu-i din rai,
E de pe-al mioarei plai
Fin'că-i acru și acrește,
O să-i facă - a zis – mâncare
Când va prinde mătă pește.
Și-a mâncat o ... acritoare.

Dublură

Au alură de dublură,
Mai că-n piele nu-și încap:
Dânsul n-are șelură,
Dânsa iar – nimic în cap.

Iubire

În mine există atîta cădere
Și atîta înălțare
Încât gândurile devin rotunde
Alergînd
Pe cărarea luminii.

Sunt fiica palatinului ospaț

sunt fiica palatinului ospaț
al unui rege numit ironic „fals” ...
de-atîta timp de cînd îl tot trăiesc
și sunt chemată întotdeauna la ospete
am și uitat că timpul trece
și peste toate eu îmbătrînesc..
așa și acum:
chemat-am fost din zori să-nveselesc
cinstita adunare
cu cîntece-mbătate de mai multe vinuri
cu cîntece dansate în sunet de dairale..
ei beau, cîntă, mănîncă...
eu joc precum se cere
și-o lacrimă îmi cade pe-o pernă
de mătase...
falsul mă vede și-mi spune:
îngenunchează!
în fața unui rege nu e permis să plîngi
și-ți spun că o pedeapsă:
dansează!
să te învârți în jurul meu cu gesturi
de mangustă
și cu-n sărut să-mi spui: cedează!
cedează acum sau poate niciodată,
răspund în gând
căci gura mi-e tot mai ocupată
să dau răspunsuri unor regi avuți...

POEME

Luiza Volf Alexandrescu

iar ochii mei grăiesc ce vreau să spun
cu gura
și trupul mi se frînge de ochi ce mă
strivesc
topirea mea de viață e luată-n răs și
glumă...

Icoană

am văzut icoana
unei biserici de cleștar:
eram cu totul zugrăvită-n ea
și mă simțeam bătută-n cuie
că Fiul Dumnezeului...
...de piatră mă făcusem,
de rece-eram piatră...
și-a doua zi
toți slujitorii
au început a mă păzi.
eram icoană de bazalt
prinsă în cuie
ca să nu mă zbat...

Glasul lupului

chiar dacă am ajuns pribeag
eu tot socot că am o țară
acolo unde libertatea se-nfioară
de glasul nostru repetat.
și ne-dunăm în haite sidefii
primind lumina de deasupra
și-nveșmîntăm pădurile ce cad
cu mii de gesturi tremurînde.
și ne-adunăm în liniștea de codru
punînd la cale nemurirea
cu glasul hotărât ce este făclia
trăirii noastre de mai bine...

O cruce pe pămînt

O cruce pe pămînt și candela aprinsă,
un simplu foc în sufletul mărunț
a însemnat mai mult decît a fost odată
focul căzut din ceruri pe pămînt!
Un simplu foc al inimilor frînte
ce mi-a adus în minte năzuinți...
o floare albă și-n inimă o cruce
căzută din ceruri pe pămînt!

Nu mai știu

nu mai știu cît timp a trecut de cînd
am crezut că timpul poate fi colorat;
am plătit nemurirea prin fapte ciudate
înscrișe pe un altar pus sub semnul
întrebării;
doar TU știi că sunt întotdeauna
acolo unde MĂ trimiți cu îngăduință...
doar TU știi cîte opreliști pot accepta
să le dăruim, în numele TĂU...

Calul de foc

sunt calul înnaripat al dorințelor mele!
săgeată spre un timp inodor
fulger căzut din înalturi
spre alte adevăruri
descoperite din întâmplare
sau din pură iubire...

Arta poetică a Irinei Lucia Mihalca, ziditoare de suflete

Mariana Gurza

Motto:

„Poezia - trandafirul ce crește în potir de aur, sufletul frumos”.

Poeta **Irina Lucia Mihalca**, este o călătoare în univers, *„închizând/ din lacrimile Maicii Domnului/ în secțiunea de aur a Timpului cu Veșnicia”*. Un drum lung și încărcat de sentimentele autoarei ce sunt prezente între cer și pământ.

Volumul *„Dincolo de luntrea visului”* apărut în condiții excelente la editura Mușatinia, Roman, 2016, surprinde poeta la porțile cerului vorbind cu sine, cu freamătul pământului, cu valurile iubirii răscolite de timp. Astfel transcede tainic într-o altă lume plină de înțelesuri.

„Prin lumina felinarelor,/ aripi de înger sfâșie tăcerea,/ Prelinse în urmă, două din umbrele mele/ se întind către cer”. Urmele sufletului caută urmele poetei în timpuri.

Lirismul autoarei inundă paginile ca un susur cristalin. Trăiri unice își găsesc locul în sacralitate. O poezie existențială, mitologică, erotică, așa cum pentru antici, poezia era o aventură a spiritului care caută, instruieste și ne comunică o cunoaștere.

Pentru Irina Lucia Mihalca *„destinul lumii se vestește în poezie”* (M. Heidegger). În căutarea sufletului pereche, cutreierând prin cer, prin ierarhia îngerilor, se simte *„manifestarea Absolutului...”*.

Găsim în discursul poetic idei care au fost abordate la majoritatea scriitorilor preocupați de timp și spațiu, de dorința de a atinge veșnicia. Se știe că omul prin creație, descoperă prin el însuși, dumnezeirea. *„Dacă poeziei îi e dat atât de mult – să păstreze în cuvânt adâncimile ființei și uneori să le redea eoul sau cutremurul – cum poți cuteza să fii poet?”* (C. Noica)

Irina Lucia Mihalca, a cutezat și a reușit să atingă cerul. Printr-o construcție personală, aidoma unui arhitect al cuvintelor, metafora a prins viață. Cuvântul a devenit lumină, marcând astfel apogeul actului poetic. Căutarea sfințeniei ca dar, este o caracteristică poezilor ce își doresc ca harul primit de la Creator să se răsfrângă asupra Universului cu responsabilitate. Parafrazându-l pe N. Crainic *„harul nu e ceva ca un polen auriu care ar ninge din stele peste noi, ci o putere dinamică ce mistuie răul ca un foc curățitor.”*

Poeta, prin creațiile sale, unele cu nuanțe mitologice și filozofice, nu reflectă doar suprafața realității, ci zonele cele mai profunde, având la bază creația, viziunea și pictura. Pentru autoare, *„pe măsură ce literele căpătau contur,/ forme, lumini și umbre./ Ut picture poesis...”* // din castelul de nisip, visele încep să curgă din clepsidră. *„Helios surâde”*, privind jocul enigmatic în care *„metamorfoza lui Eu ce devenea Tu acționa instantaneu...”*. Nu degeaba se spune că filozofia trăiește prin poezie.

Pentru Irina Lucia Mihalca, timpul ei seamănă într-un fel cu timpul lui Nichita Stănescu pentru care timpul era un *„lup devorator”*. Timpul este cel care se depărtează treptat, fărămă, lăsând în urmă *„agonia inimilor/ e doar durerea prezentului, un timp carnivor, fără timp”*.

Prinsă în ochiul furtunii, ea și timpul, pierduți în spațiu, *„evacuați în locuri rarefiate, plutesc fără ancoră, „agățați de fiecare speranță, rug, rugă... Deschizând cufărul cu vise,/ piesa se rescrie/ la dorința actorilor din ochiul furtunii”*. O imagine shakespeariană a resemnării, a vieții. Prin poezia ei cosmică, uneori, autoarea ne propune să deslușim misterul creațiilor sale. Contemplația, eroticul, semnificațiile ascunse, metafora sonoră, dezvăluie o

persoană dornică de autodescoperire prin creație, deși putem vorbi de o **t o n a l i t a t e a** dramatică, printr-un lirism grav și patetic uneori, alteori livresc. O trimitere spre *„renașterea intuitivă”* a gândirii lui Kant în viziunea lui Eminescu, *„cum că orice descoperire mare porcede de la inimă și apelează la inimă. Este ciudat când cineva a pătruns odată pe Kant, când e pus pe același punct de vedere atât de înstreinat acestei lumi și voințelor ei efemere, mintea nu mai e decât o fereastră prin care pătrunde soarele unei lumi nouă, și pătrunde în inimă... Timpul a dispărut și eternitatea cu fața ei serioasă privește din fiece lucru. Se pare că te-ai trezit într-o lume încremenită în toate frumusețile ei și cum că trecere și naștere cum că ivirea și fericirea ta înșile sunt numai o părere...”*.

Poezia Irinei Lucia Mihalca, merită citită cu atenție, având acel ceva din forța cuvântului creator, prin legătura ei personală, situându-se între cer și pământ, poeta fiind capabilă de vise ce vin în contact cu absolutul. O poezie a iubirii ziditoare de suflete. *„Chemarea geniului, nu e aceea de a mântui sufletele, ci de a le pune, prin seducția simbolurilor plătuite, în fața veșniciei”*. (N. Crainic)

Nostalgia paradisului fiind comună firii omenești, nu urmărim altceva, decât veșnicia cea biruitoare. *„...Tot ce începe mai devreme, sfârșește mai devreme... / Dincolo de ce se-adună-n noi, suntem lumini/ suflete întoarse la matcă/ această ninsoare de flori e marea-ntâlnire...”*. Descoperind poemele Irinei Lucia Mihalca, rezonăm cu eul său plin de mister și iubire.

MARIANA GURZA

Scurtă vacanță de iarnă

Gabriel STĂNESU

Zilele trecute m-am întors dintr-o scurtă vacanță de iarnă undeva în Nord. Nu internet, nu electricitate, doar lucruri de bază.

Paradoxal, nu mi-a lipsit nimic! Am bănuț că va fi așa, dar nu la acest nivel.

Tot ce-mi propusesem să iau cu mine au fost câteva cărți de citit, creioanele și hârtia pentru schițe, pensulele și vopselurile, împreună cu cutia mea ticsită cu schițe de tot felul, umplută de ani de zile.

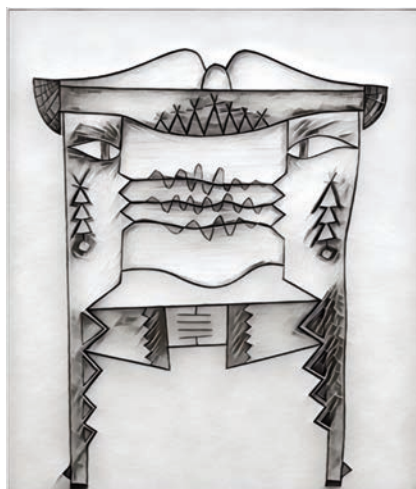
Am avut astfel răgazul să realizez că, probabil, toți creatorii populari de mobilă din moși strămoși, din țara noastră, ca și de pretutindeni în lume, au realizat bijuteriile lor în această perioadă a anului. Perioada de relativ răgaz din timpul iernii, când muncile câmpului le dădeau o mică pauză.

Au scos astfel la lumină mobilier de o utilitate esențială care, generații după generații, a fost perfecționat și înzestrat cu detalii pictate sau încrustate, folosind de cele mai multe ori cuie din lemn ca și balamalele pentru uși sau capace, având acces limitat la feronerie.

Cu unelte puține, materiale greu de procurat (de cele mai

multe ori același meșter producea și materialul lemnos direct din trunchiul copacului) au realizat mii de obiecte de tot felul, vitale pentru atâtea gospodării din întreaga lume.

Având șansa ca, în copilărie, să văd câteva dintre aceste vechi obiecte de mobilier în casa bunicilor mei (hambare de făină, putineuri de bătut untul, dulapuri de bucătărie ca și lavițe, etc.) care pe nesimțite, rând pe rând, au dispărut sub tăvălugul „modernului”, am simțit ca o

datorie de suflet că, într-un fel, folosind formele generale ale unora dintre aceste obiecte, să le readuc în atenția noastră sub formă unor schițe, decorându-le în felul meu propriu cu elemente diferite (flori, case, copaci, animale, oameni, etc.).

Acest parcurs al lemnului prin mâinile meșterului și apoi utilizat de generații de-a rândul m-a fascinat întotdeauna și bineînțeles am fost tentat să creez la rândul-mi hambare mai mici sau mai mari, dulapuri, rafturi, etajere, etc., colorate viu sau monocrome cu motive florale sau geometrice

incluzând stângăcii, naivități ori lăsând lucruri, zone, neterminate astfel încât privitorul să aibă șansa de a completa, după dorință, ceea ce lipsește.

Icoanele cu imaginile lor pline de grai au fost, sunt și vor rămâne un alt domeniu favorit. Adesea viu colorate, foarte expresive dar și cele monocrome au lăsat totdeauna o puternică amprenta asupra imaginației mele care uneori a produs spontan chipuri aidoma personajelor biblice din acestea.

Bizarul vine din urmă.

Caracterele atipice sunt cel mai nou capitol care mă fascinează.

Cu linii nebănuite, pierdute uneori în infinit, în umbre sau lumină orbitoare, în căutarea de „ceva” ce nu vom ști precis niciodată și care îți creează un gol în suflet, fără a fi nociv; care de fapt îți face bine.

Chipuri ce îți atrag atenția prin frumusețea sau hidoșenia extreme, cu riduri adânci sau finețe maxima sunt aproape un izvor nesecat de inspirație pentru mine.

Adaug aici Orientul, începând cu Țara soarelui răsare de unde am primit într-o zi, fără să-mi dau

seama cum, inspirația de a desena

această schiță veche pe o pagina de caiet „dictando” aflată la îndemână.

Aceste două personaje înghețate într-o activitate de neînțeles, folosind unelte ce nu există în realitate mă intrigă ori de

câte ori reprivesc această schiță și-mi spun că, cu siguranță, vor mai trimite alte personaje la lumină, în viitor. Poate mâine, la anul sau poate peste zece ani. Ce este sigur este că vor veni.

Zăpada depusă pe acoperișul

cabanei îți spune aproximativ cât de iarnă este. Acum e iarnă cam de șaiszeci de centimetri. Totuși, în schița mea, am omis tocmai această zăpadă de pe acoperișul cabanei pentru a lăsa vizibile anumite detalii ale acestuia.

Chiar dacă destul de mare, cabana pare neînsemnată în peisajul hibernal, dominat de albul imaculat al zăpezii cu străluciri de diamant, în bătaia soarelui. Aerul rece îți taie fața dar, interesant, în ciuda temperaturii coborâte, îți bucură plămânii cu bogăția de ozon.

Pașii scârțâind în zăpadă, se îndepărtează, încet, încet, până când spun în șoaptă că vacanța s-a încheiat.

Și iată-mă înapoi în mijlocul zgomotului cotidian.

SE ÎMPLINESC 100 DE ANI DE LA MOARTEA MARELUI SCRIITOR GEORGE COȘBUC

Dragoș G. UNGUREANU

George Coșbuc (1866 – 1918) poet din Transilvania născut la Hordou. A absolvit liceul din Bistrița-Năsăud și studiile academice la Facultatea de Filosofie și Litere din Cluj. Publică la revista Tribuna din Sibiu, la revista Convorbiri literare din Iași și la revistele Viața literară, Vatra, Foaie interesantă, Semănătorul, Scena, Flacăra din București.

Temele lui sunt iubirea, natura, evenimente din viața satului, revolta socială și Războiul de Independență. La 15 ani scrie prima poezie „Pe o foaie pedagogică din Ardeal” care s-a pierdut între timp. Scrierile lui sunt cu substanță și noblețe, fără a se mândri, însă spunea că „poeziile mele le compun cântându-le” fiind un visător deja din tinerețe. Cel mai cunoscut volum de poezii este Balade și Idile (1893) scris în opt ediții, dar și poeziile scrise la Revista Vatra: Fata mamei, Mama, Iarna pe uliță, Pe deal, care au fost introduse ulterior în manualele școlare. A făcut parte din colectivul scriitorilor pentru manuale școlare „Carte de citire pentru clasa a III –a urbană”. Prima sa poezie de marcă a fost Nunta Zamferei care are 26 de strofe, scrisă în anul 1889 după războaiele țărănești. Cu un an mai târziu se mută definitiv la București.

A fost atras de limba greacă, de mitologia greco-latină prin simplitatea stilului, de unde a tradus ca. 500 de poezii. Deși Coșbuc nu își formează reguli de scriere, el este cel care prelucrează fără a fi constrâns de un anumit model. Scrie liber înlănțuind cuvinte cu o poetica naturală, lumea lui este de multe ori un spectacol imaginar. Ca personalitate a fost în același timp o persoană publică pentru popor, dar și un timid, care a introdus în ramura scrisului o mișcare nouă, progresivă prin poeziile sale de folclor și de spirit. Ultima lui poezie se numește Vulturul (februarie-1918) cu 9 strofe, începând așa: „Venind de departe cu zborul întins/ S-oprise deasupra Ceahlăului nins,/ Ș-apoi din rotiri tot mai strâmte-n cuprins/ Căzu, ca să prindă vro pradă./ Cum uneori parcă vezi fulgerul stins”. Și terminând ultima strofa astfel: „Deodată cu țipet se-ntoarse napoi,/ Ca unul ce-și schimbă gândirea, și-apoi/ Spre văi, și departe, cu zborul greoi/ Încet ni se stinse vederii./ De-atunci nu-l văzură nici alții, nici noi/ Rotind în luminile serii”.

George Coșbuc a fost prieten cu nume importante din viața literară a timpului: I.L. Caragiale, I. Slavici, T. Maiorescu, St. Iosif, B. Delavrancea, D. Anghel, A. Vlahuță.

La 9 mai 1918 se stinge din viață „primul poet pe care-l dă Ardealul literaturii românești... Scrisul lui Coșbuc trăiește și va trăi cât va trăi neamul românesc.” Liviu Rebreanu. Poetul este înmormântat la cimitirul Bellu din București.

„DESTIN DE SPION”

de Anton Gagi

Ion Iancu Vale

Se vorbește mult, în ultima vreme, despre declinul literaturii polițiste și de spionaj, iată însă că Anton Gagi prin recenta sa carte „Destin de spion” (cea de-a paisprezecea din palmaresul său beletristic și urmare a volumului „Spion la doi stăpâni”), realizată recent de editura „Tritonic vine și îi mai liniștește pe iubitorii acestui gen literar, atât de popular până nu demult continuând-ul și nu oricum.

Căci dincolo de profilul categoric, de roman polițist, cu un titlu de puternic impact, cartea „Destin de spion”, chiar dacă pare paradoxal, se poate afirma că este și o carte romantică în care spionul nu este un personaj rece, insensibil și robotizat, nu este un mercenar mercantil, fără suflet și lipsit de sentimente alese,

umane...

Dimpotrivă el, spionul, acest soldat fără uniformă aflat în slujba Țării, este un om cu probleme firești de conștiință, existențiale și metafizice chiar, frământat de îndoieli, de nesiguranță și de teamă, sentimente pe care și le reprimă însă, în vederea îndeplinirii misiunii și a ordinelor date, dar și a supraviețuirii fizice, a lui și a altora.

„Destin de spion” este o carte complexă în care acțiunea alertă, suspansul și situațiile limită alternează cu momente firești (parcă așteptate), de dragoste, de duioșie dar și de umor fin, ce crează o lectură cursivă și captivantă.

Continuantă a liniei clasice, relevată în cărțile unor cunoscuți autori ai genului precum Conan Doyle, Georges Simenon, Haralamb Zincă, Anatoli Ribacov și mulți alții, cartea aceasta iese din canoanele știute ale genului, (în care caracteristicile sunt, de regulă, acțiunea, neprevăzutul și întâmplările de excepție ale protagoniștilor și redate direct, fără broderii stilistice), prin factura ei psihologică și prin descrierile, sadoveniane s-ar putea spune, a naturii și ale meleagurilor pe care Matei Caspian, eroul principal al

romanului, le străbate în misiunea sa itinerantă, (complicată, plină de capcane, riscuri, efort mintal și fizic și inerente pericole) realizând astfel adevărate tablouri și pasteluri epice, fiind pertinent completate și de repere și informații geografice, de nume și locuri celebre sau, de ani și date istorice importante.

Una peste alta, Anton Gagi, a realizat prin această nouă carte a sa un melanj literar de excepție, captivant, și original, care revigorează salutar romanul românesc de acțiune și, se pare că nu se va opri aici, după câte a lăsat să se înțeleagă, fiind tentat să își continue originalul și captivantul său demers scriitoricesc.

Să-i uram deci, condei inspirat și la cât mai multe astfel de cărți.

„Se spune că a scrie cărți despre spioni înseamnă să gândești și să te porți ca ei. Mi se spune trebuie să-i înțelegi pe practicanți, că spionajul, deși este o îndeletnicire omenească are în ea ceva nelumesc, riscul la maxim. „Destin de spion”, a prins viață la un îndemn. La lansarea cărții „Spion la doi stăpâni” editorul-scriitor Bogdan Hrib spunea că: „această carte trebuie să aibă neapărat o continuare pentru ca altfel eroul principal Matei Caspian, cu toate numele conspirative pe care le mai are, va rămâne suspendat undeva între cer și pământ, adică va fi un erou... neterminat.” Atunci i-am continuat viața lui Matei Caspian în paginile acestei cărți „Destin de spion”. Ați putea să mă întrebați dacă Matei Caspian se oprește aici? Vă răspund: nu știu, pentru că spionajul ca și viața unui autor de cărți despre el sunt pline de... imprevizibil. Mă mai puteți întreba dacă ceea ce am descris aici s-a întâmplat cu adevărat? Iar eu vă răspund. Da.”

Autorul (Din „Cuvânt înainte”)

POEME

Maria Teodora UDROIU

Autoportret

Era ceva la ea..., dar nu vedea,
Era în mintea ei, dar nu înțelegea,
Era în inimă, dar nu știa.
Era parcă un vis...
Lumina soarelui se alina în părul ei,
Iar cerul, în privirea ei, se reflecta.
Era natura toată:
Era îndrăgostită...
„Sunt o exuberantă !”
Îi plăcea să zică.
Dansa, vibra, cânta...,
Dar; cel mai important:
Iubea !

Primăvara devreme

Merg, urc și cobor...
și visez
la altă primăvară !
Îi văd doar aripile,
atunci când râd
și atunci când plâng.
E liniște, e freamăt.
e clipă nesfârșită:
refren de primăvară.

Paradox

Eu vreau să fug,
dar știu bine că tu mă prinzi.
Tu vrei să pleci,
dar știi bine că nu te las.
Pornim în sensuri diferite,
dar ne ținem de mână...
și visăm.
Visăm că mergem
pe același drum.

Generație

Trăim drame...,
ni le facem singuri.
Lacrimi și suspine
măsurăm, ascunse.
Trăim drame,
adolescentine.

Bună

Totul a început
De la tine, de la „bună !”
Și s-a terminat cu noi...,
Cu, mereu șoptită, „noapte bună !”

Acrostih

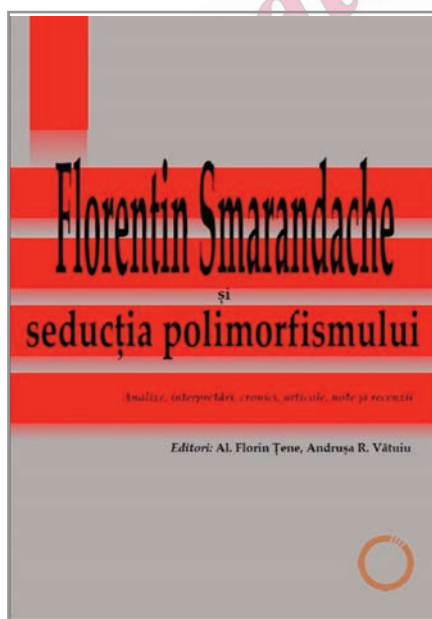
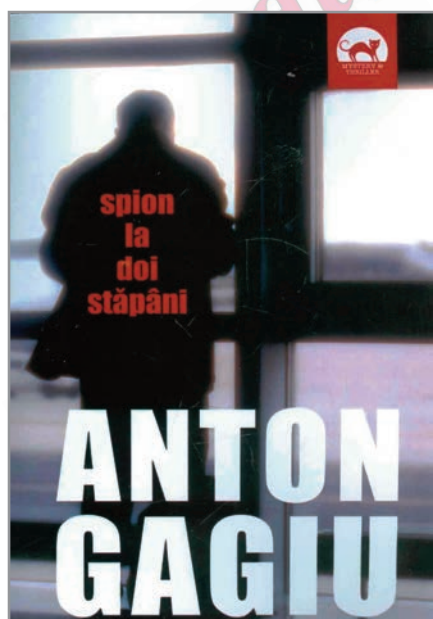
E liniște-n sufletul nostru:
Magia cea sfântă a florii de tei ;
Izvoarele-și macină rostul:
Nisipuri albastre, rotunde scânteii...

E liniștea nopții de vară :
Suavă sclipire a stelelor moi ;
Cu zâmbetul trist el coboară:
Un înger tăcut..., rătăcit printre noi.

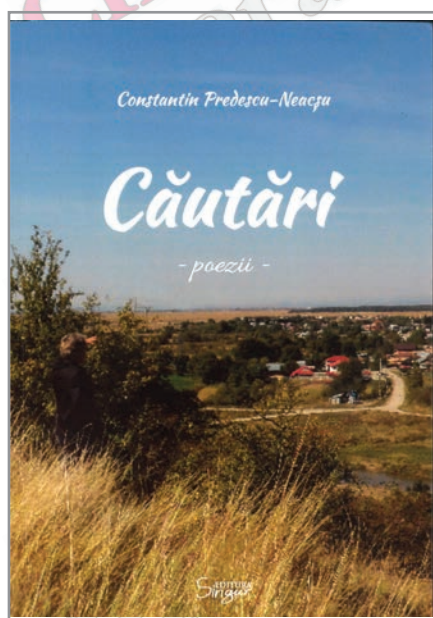
Lumini paralele

Ion Teodor PALADE

Cărți noi în biblioteca revistei Climate literare

Cogito
„Ești ceea ce faci”

Contact: Tel. 0722 702578 ; e-mail: ioniancuvala@yahoo.com ;

web site: <http://climate.literare.ro>